

DARBININKAI LAIMĖJO DIDESNĮ ATLYGINIMĄ

Pittsburgh, Pa.—Westinghouse Electric bendrovė ir CIO tarptautinė darbininkų unija pasirašė naują sutartį, pagal kurią 50,000 darbininkų, dirbančių tos bendrovės įstaigose, gaus 10 centų į valandą daugiau. Padidintą atlyginimą gaus nuo praeito rugsėjo 18 d. Nauja sutartis įsigalioja spalio 1 d. ir veiks iki kitų metų rugsėjo 30 d.

Derybos truko daugiau kaip 4 mėnesius. Pagal seną sutartį darbininkai uždirbdavo vidutiniškai \$1.56 į val. Darbininkai taip pat išsiderėjo ir pensijas. Darbininkai, pasitraukę iš darbo po 25 metų dirbimo, gaus mažiausia \$100 pensijos, įskaitant ir socialio saugumo pašalpas, o uždirbantieji \$4800 ar daugiau per metus, gaus dar didesnes pensijas.

Raudonieji neįtikina negrų

New York—Mrs. Edith S. Sampson, Jung. Valstybių delegacijos narė Jungtinėms Tautoms pareiškė, kad sovietų Rusijos propaganda neįtikina Amerikos negrų. Ji pasakė: "Komunistų spauda visame pasaulyje lieja krokodilo ašaras dėl negrų. Bet mes nemainsime laisvės ir netikrą taiką".

Mrs. Sampson pastebėjo, kad sovietų propaganda niekad nepaminėjo, kad Amerikos ginkluotose pajėgose yra daug negrų, kurie kovoja Korėjoje po Jungtinių Tautų vėliava.

Italija ruošiasi gintis

Roma — Didelį žingsnį padarė Italija Europos saugumui sustiprinti, kai vyriausybė pastaromis dienomis nutarė sukurti savanorių korpasą civili-

Gen. Walton H. Walker, davęs įsakymą peržengti 38 paralę.

nei gynybai. Jis rengiamas karo ar kurios vidaus katastrofos atvejui. Taikos sutartimi Italijai leista 250,000 vyrų armija. Bet vyriausybė gali pašaukti prie ginklo neaprežtą savanorių skaičių padėti policijai vidaus neramumų atveju.

Britai gali suteikti Titui paskolą

Londonas — Britų vyriausybės sluoksniai teigia, kad maršalas Tito galės gauti ir iš britų paskolą dabartinei sunkiai Jugoslavijos buklei sušvelninti, ypač prieš žiemą maistui pirkti.

Įdomu pažymėti tai, kad britų informuoti šaltiniai nurodo, jog Britanija tegalėtų suteikti Jugoslavijai žaliavų ir kredito pinigais, o maistu ir ginklais geriau galinti aprūpinti Ameriką.

Portugalijos premiero vizitas Ispanijai

Madridas — Portugalijos premieras Oliveira Salazar buvo atvykęs dviejiems dienoms vizito Ispanijon. Ryšium su tuo sklinda gandai, kad Portugalijos premieras noris iširti Franko pažiūras į Atlanto pakta.

KOMUNISTAI TRIUKŠMAUJA VAKARŲ VOKIETIJOJE

Berlynas — Spalio 1 d. vakarų Vokietijos 12 miestų komunistai surengė "taikos" demonstracijas. Hamburge apie 2,000 komunistų susirinko ir dainuodami komunistines dainas pradėjo žygiuoti prie burmistro Max Brauer namo. Policija pastojė jiems kelią ir bandė išskirstyti. Komunistai paleido akmenis į policininkus. Šešiolika policininkų sužeidė. Arestuota 130 asmenų. Po to vėl apie 800 raudonųjų bandė žygiuoti, bet policija vėl jiems pastojė kelią. Kituose miestuose komunistai taip pat buvo išvaikyti. Apie 30 policininkų sužeista ir apie 1,500 demonstrantų areštuota.

DARBININKŲ VADAS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

New York — David Dubinsky, AFL International Ladies Garment darbininkų unijos pirmininkas, ragina sudaryti politinę, karinę ir ekonominę demokratijos ofenzivą prieš komunistus. Dubinsky darbo konferen-

Vydami kamunistus amerikiečiai breną per Naktong upę.

DARBO SEKRETORIAUS TOBIN KALBA

Boston, Mass. — Buv. Massachusetts gubernatorius ir Bostono mēras American Bridge, Tunnel and Turnpike Association metinės iškilmės pietų proga rugsėjo 30 d. vakare kalbėjo Statler viešbutyje. Savo kalboje dabartinis darbo sekretorius pareiškė, kad dabartinė Amerikos pramonės galia su 62,000,000 pilnai dirbančių darbininkų yra didesnė, negu 1943 m. didžiausio JAV pramonės pakilimo metu, nes tada dirbo tik 54,000,000 dar-

bininkų. Jis pareiškė tikėjis, kad pramonė pareikalausianti darbo jėgos iki 71,000,000 darbininkų, o dabar yra bedarbių mažiau negu 2,000,000. Tobin pareiškė, kad darbo padidėjimo priežastis yra ne vien Korėjos karas, nes jau ir prieš šį karą JAV pramonėje dirbo apie 60,000,000 darbininkų su aukščiausia metine gamyba \$270,000,000. Numatant, kad bus paimta armijon 1,500,000 vyrų artimiausių 9-nių mėnesių laike paranga bus reikalinga daug kvalifikuotų darbininkų. Pažymėjo, kad vidutiniškai savaitinis darbo valandų skaičius turės pakilti nuo 36 valandų savaitėje iki 41 val.

Indonezija priimta į Jung. Tautas

New York—Jung. Tautų visuotinis susirinkimas vienbalsiai nubalsavo pasiūlymą priimti naują Indonezijos respubliką į Jung. Tautų šeimą 60-ju nariu. Priėmimas Indonezijos į Jung.

PASITARIMAS MOKYKLŲ REIKALAIS

Pittsburgh, Pa.—Penktadienį, rugsėjo 29 d. Pittsburghe įvyko pasitarimas atstovų visų tų įstaigų, kurios laiko lietuviškas mokyklas.

Šv. Kazimiero seseris atstovavo kapel. kun. St. Valuckas, Šv. Pranciškaus seseris — motina Dovyda ir sesuo Gabriėlė, pranciškonas — tėvas Justinas Vaškys, marijonas — tėv. dr. J. Vaškas, tremties mokytojus — Ign. Malinauskas ir J. Meškauskas. Lietuviškųjų mokyklų klausimai buvo aptarti vispusiškai.

Tautas padidina Indijos valstybiu šeimą. Indonezija iki šiolei nebuvo pasakiusi, kuriame fronte šaltojo karo stovi. Greičiausia Indonezija kaip ir Indija, pripažins komunistinės Kinijos respubliką.

Raudonieji pikietavo viešbutį

New York — Sekmadienio vakare, spalio 1 d., Hotel Waldorf Astoria lenkai surengė pietus Pulaskio minėjimo proga. Pietuose dalyvavo ir lenkų generolas Wladyslaw Anders — antrojo pasaulinio karo Lenkijos armijos vadas.

Raudonieji, sužinoję, kad ir Anders dalyvauja, susirinko prie viešbučio piketuoti. Jie nešiojo iškabą su užrašu: "karo kriminalistas" ir "Hitlerio sąjungininkas". Iš viešbučio langų vandeniui buvo apipilti kaikurie piketininkai ir policininkai.

Raudonųjų akys nebijo dūmų. Ar ne Stalinas ir jo klika buvo Hitlerio sąjungininkai?

Tuo reikalu Katalikų Federacijos kongreso bus priimta atitinkama rezoliucija.

Paskyrė keturiasdešimt milijonų dolerių korėjiečiams

Washington, D. C. — Jung. Valstybės siuncia \$40,000,000 sumai maisto, medicinos, patalinės ir kitokių būtinų reikmenų pietų Korėjos gyventojams, kad jie galėtų lengviau išgyventi ateinančią žiemą.

WALLACE LAIŠKAS KINIJOS DIKTATORIUI

South Salem, N. Y. — Henry Wallace rugsėjo 29 d. parašė komunistinės Kinijos premieriui Mao Tze-tungui laišką patardamas palaikyti su Amerika draugiškumą ir nusikratyti vergiškos priklausomybės Maskvai. H. Wallace pabrėžė, kad amerikiečiai iš tradicijos yra draugiški Kinijai ir nori toliau šias tradicijas palaikyti. Jis rašo:

"Nors naujoji Kinija yra užinteresuota palaikyti sąjungą su Sovietų Rusija ir pritarti jos beprotiškam žygiui nugalėti pasaulį, tačiau yra laikas pagalvoti ir apie sutarimą su Jungtinėmis Valstybėmis. Tai esanti pirmutinė sąlyga Korėjos problemai išspręsti, Formozos klausimui sutvarkyti ir įeiti į Jung. Tautas.

Wallace atsišaukimas pasiūstas oro paštu komunistinei Kinijos vyriausybės galvai į Peipingą.

Sovietai apie Jugoslaviją

Belgradas — Maskvos spauda rašo, kad Jugoslavija pagreitino karo militarizaciją. Armijos, oro ir jūrų karo laivynų atsakingose vietose paskirti karininkai "di-

džiausi reakcionieriai ir užkietėję taikos ir demokratijos priešai". Gražinta armijon 10 buvusių karališkosios armijos generolų. Austrijoje ir Vokietijoje Titas verbuoja karo specialistus. Jugoslavijos aviacija pritaikoma didiesiems Amerikos bombonešiams. Į Jugoslavijos uostus nuolat įplaukia Amerikos karo laivai. Visur daromi su tvirtinimai ir statomi strateginiai keliai. Liepos mėnesyje iš Vokietijos pribuvo Jugoslavijon šarvuotųjų, patrankų, lėktuvams pakaitalinių dalių, naftos ir kitų kariškų reikmenų. Dabartiniu laiku Jugoslavijos armija sudaro arti vieno milijono žmonių.

Naujas lenkų premieras

London. — Lenkai tebeturi savo eksilinę vyriausybę, kurią laiko teisėtą okupuoto krašto valdžia. Eksilinės vyriausybės prezidentu yra Augustas Zaleskis, buvęs Lenkijos užsienio reikalų ministeris. Šiomis dienomis jis paskyrė naują ministerį pirmininką gen. Romaną Odzierzynski, kuris pakeitė mirusį T. Tomaszewski, ėjusį pareigas nuo 1949 metų.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Prezidentas Trumanas rugsėjo 30 d. pradėjo aštuonių dienų atostogas Potomac upe ir Chesapeake įlanka. Tai yra pirmos prezidento atostogos nuo to laiko, kai prasidėjo Korėjos karas.

▲ Paul G. Hoffman, buvęs Marshall'o plano administratorius, spalio 1 d. industrijos mugės (fair) atidarimo proga Vak. Berlyne savo kalboje pareiškė, kad prezidentas Trumanas pažadėjęs, ir toliau paramą vakariniams Berlyniui.

▲ Rugsėjo 29 d. vakariniai sąjungininkai apkaltino Rusiją dėl Vienoje sukeltų praicitą savaitę komunistų riaušių ir susisiekiimo sutrukdyimo tarp Vienos ir Vakarų. Riaušinininkai Vienos apylinkėse naudojosi sovietų sunkvežimiais.

▲ Rugsėjo 30 d. Britanijos, Prancūzijos ir Italijos laivynų admiralai buvo susirinkę Jung. Valst. admiralu Richard L. Conolly's kreiseryje Columbus, kuris yra Cagliari Sardinijos bazėje, pasitarti, kas būtų darytina karo atveju Viduržemėje.

▲ Walter Harris, Kanados imigracijos ministeris, rugsėjo 29 d. pranešė, kad panaikinamas draudimas vokiečiams įvažiuoti Kanadon. Vokiečiai nuo šiol bus traktuojami lygiai, kaip ir kitų tautybių imigrantai.

▲ Norvegijos jūreiviai patiekė įstatymo projektą uždrausti jų unijoje užimti vietas komunistams, naciams ir fašistams.

▲ Hamburgo aerodromas didžiausias ir moderniausias visoje Europoje nuo spalio 1 d. gražintas vokiečių administracijai. Ligi šiolei buvo anglų okupacinės valdžios žinioje.

▲ Schumacher, vokiečių socialistų vadas išpėjo, kar artimiausiu laiku komunistai ruošia mažiausiai aštuoniose Vakarų Vokietijos vietose sovietų finansuojamas demonstracijas prieš Bonn'os vyriausybę. Vokiečių policija jau suėmė apie 1000.

▲ Japonų laivas "Eiroku Maru" su 53 jūreiviais pirmas po devynerių metų įplaukė į San Francisco uostą.

Korėjos fronte

Pietinės Korėjos vyriausybė grįžo į Seoul išvadavus Korėjos sostinę Seoul iš komunistų okupacijos, čia perkelta ir vyriausybės būstinė iš Pusan. Miesto perdavimas civilinei valdžiai įvyko rugsėjo 29 d. Iš Tokyo privatiu nauju lėktuvu "Scap" buvo atskridęs gen. McArthur, o iš Pusan ankstyvesniu jo lėktuvu "Batan" atvyko prezidentas Dr. Syngman Rhee ir Amerikos ambasadorius Korėjai John J. Muccio. Sostinės perdavimas iškilmingos ceremonijos įvyko rotušės namuose. dalyvaujant gausiai susirinkusiai žmonių miniai ir kariniams daliniams.

Po praėjusios karo audros miesto vaizdas yra liūdnas: sugriauta apie 60 procentų pastatų, užverstos gatvės, sunaikinta dauguma miesto įrengimų. Pradėti skubūs valymo darbai. Randama daug komunistų siautėjimo aukų: iššudytų civilių gyventojų su surištomis rankomis. Apskaiciuojama, kad komunistai yra iššudę mažiausia 2000 gyventojų. Kaikurie yra sušaudyti pačiu paskutiniu metu komunistams besitraukiant.

Gen. McArthur pareikalavo komunistus pasiduoti
Per Tokyo ir Seoul radijo stotis buvo perduotas Jungtinių Tautų vyriausiojo kariuomenės vado gen. McArthur'o ultimatinis kreipimasis į komunistus padėti ginklą ir nutraukti beprasmi priešinimąsi. Atsisakymas buvo taip pat išmėtytas iš lėktuvų po šiaurinės Korėjos miestus. Ligi šiol raudonieji dar nieko į tą ultimatinį kreipimąsi neatsakė. Manoma, kad laisvu noru jie nesutiks ginklo padėti.

Peržengta 38 paralelė

Aštuntosios armijos vadas gen. Walton H. Walker yra davęs įsakymą korėjiečių 3 divizijai eiti už 38 paralelės. Sieną peržengta sekmadienį, spalio mėn. 1 d., rytiniam Korėjos pajūryje tarp Sihyon ir Yangyang. Korėjiečiams žygiuojant per kaimus, žmonės mėtė gėles ir džiūgavo. Išbuvę penkerius metus po komunistų valdžia, jie geriau už pietiečius patyrė, kas yra bolševikinė tvarka. Gyventojų palankumas pasienyje yra didelis.

Priešas, kaip spėjama, yra įsitvirtinęs už kelio kilometrų nuo sienos. Žvalgybinė aviacija pastebėjo naujai rengiamas aerodromus ir didesnę kiekį lėktuvų tarp jų ir rusiškus sprausminius (jet) orlaivius. Pietų Korėjos sostinė Pyongyang apsupta sustiprintu priešlėktuvinių patrankų žiedu. Kariuomenės yra sutelkta apie 150,000. Dauguma jos pasitraukė iš pietų Korėjos anksčiau negu buvo perkirsti keliai. Visa tai rodo, kad komunistai yra pasiryžę priešintis.

Jungtinės Tautos dar nėra apsiprendusios
Visuotinis Jungtinių Tautų susirinkimas New York'e sudaro antrą Korėjos kautynių lauką. Visi kiti klausimai yra nustelbti Korėjos įvykių. JAV atstovas Austin pareiškė, kad 38 paralelė yra nelegali ir ji palikti negali. Komunistam neturi būti duota laisvės pasirengus pradėti naują invaziją. Sovietų Rusijos atstovai savo ruožtu nori Korėjos klausimą marinti. Jie norėtų kaikiurių nuolaidų ir tokios "taikos", kuri sušvelnintų jų pralaimėjimą Korėjoje. Sprendimo lūkuriuojama šiomis dienomis.

Gen. Walton H. Walker yra korespondentams pareiškęs, kad rugsėjo 1 dieną buvusi tokia kritiška padėtis, jog atrodė nebus galima Pusan išlaikyti.

Korėjos kare ligi š. m. rugsėjo 22 d. yra 2441 žuvis, 11,050 sužeistų ir 3959 dingę be žinios.

Rugsėjo mėn. 29 d. JAV karo laivas naikintojas "Brush" Japonijos jūroje užplaukė ant minos, kuriai sproguos, 9 užmušti, 10 sužeistų ir 5 dingę. Laivas pats atplaukė į Japoniją.

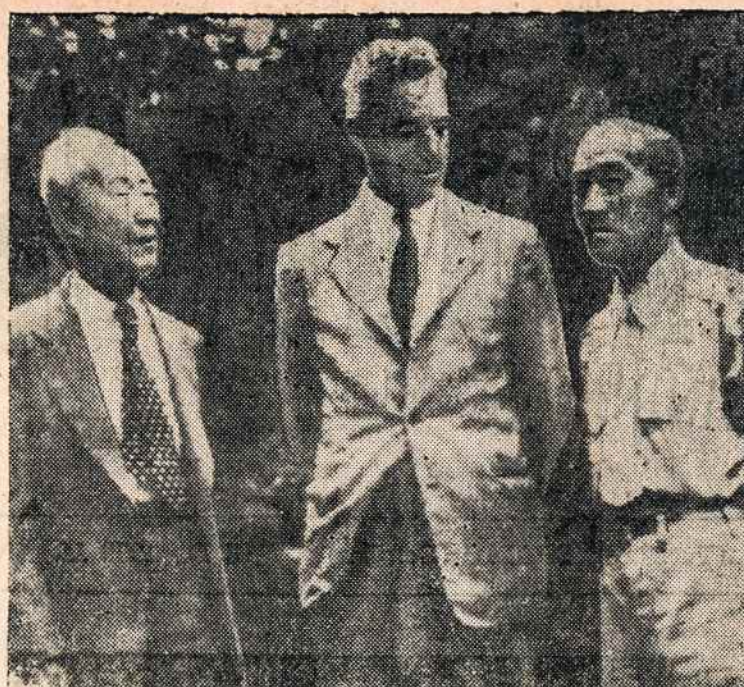
Prieš Korėjos karą iš prekybos su šiaurės Korėja bolševikai kasmet turėdavo apie \$75,000,000 pelno. Naftos valyklos Wonsane davė nemažai žibalo, trašų fabrikai Hungname gerino Sibiro ūkius, o japonų įrengtos elektros jėgainės aprūpindavo Port Arthur'o ir Daireno uostus. Dabar viskas sunaikinta.

Vis daugiau išvaduojama į nelaisvę paimtų amerikiečių karių, nespėtų sušaudyti arba išvaryti į šiaurinę Korėją. Jie pasakoja, kad korėjiečius komunistai šaudė be jokios atodairos. Taip pat buvo atskiriami ir šaudomi amerikiečių karininkai ir negrai.

Rugsėjo 28 d. į Korėją atplaukė trečias australiečių pėstininkų batalionas.

Užimtame Seoul mieste rasta komunistų sunaikintos fabriku mašinos, kurių jie negalėjo ar nespėjo išsigabenti.

Generalissimus Čiankaišekas Seoul išlaisvinimo proga rugsėjo 29 d. pasiuntė gen. McArthur'ui sveikinimą.

Pietų Korėjos prezidentas Dr. Syngman Rhee (kairėje) tariasi su Jungtinių Tautų atstovu pulk. Alfredu G. Katzen ir P. Korėjos krašto apsaugos ministru S. M. Sihnu. Išvadavus Seoul, prezidentas Dr. S. Rhee išleido atsisveikinimą, kuriame dėkoja JAV ir kitoms valstybėms už išlaisvinimą iš komunistų okupacijos ir vergijos.

Iš pavergtosios Lietuvos

• Lietuvos pakasny dešimtmetis

"Lietuvių tautai nėra brangesnio vardo, kaip Stalino vardas. Stalinui savo kūrinius skiria poetai ir menininkai, apie Stalina, liaudis kuria dainas... Karščiausias lietuvių tautos troškimas — tegyvuoja ilgus, ilgus metus darbo žmonių laimei ir džiaugsmui mūsų išmintingasis vadas, mokytojas ir tt. drg. Stalinas!" — Šiais LKP(b) centro komiteto sekretoriaus žodžiais (Tiesa, No 171 — 1950. VII. 21) pagal iš Maskvos gautas direktivas ir buvo praves tas mūsų Tėvynėje jos okupacijos dešimtmetis, pavadintas "šlovinguoju".

• Stabi gatvė

Visose Lietuvos miestų bei miestelių gatvėse ir kolchozuose dar niekad nebuvo pastatyta tiek komunistų vadų statulų ir menininkų pieštų kitokių stabų, kaip liepos 21-ją. Gedemino pilis buvo papuštą raudona vėliava ir iliuminuota elektros šviesa: "1940 - 1950" metai. Panašūs paveikslai bei biustai buvo išstatyti namų vitrinose, valdžios įstaigose ir beveik visur ten, kur tik buvo vietos.

• 100,000 eisenos

Vilniuje į bolševikų prievarta rengiamą eiseną buvo suvaryta visi darbininkai, tarnautojai, paprasti gyventojai, įvairios komunistų organizacijos ir mokyklos. Dalyvavę 100,000 žmonių. Į jų rankas buvo įbrukti taip pat komunistų vadų paveikslai, įvairūs šūkių. Nuo 1940 metų šūkių jie skyrėsi tuo, kad juose daug daugiau minimas Stalino vardas ir, be to, daugumas buvo rašyti rusų kalba.

Daugelį valandų išalkę žmonės laukė gatvėse, paskui ėjo keliolikos kilometrų kelią, kol "turėjo laimės" pražygiuoti pro "vadų tribuną", kurioje be mums jau žinomo Paleckio, Sniečkaus, Gedvilos ir visos gausybės lietuviškų maskolių, dalyvavo iš Maskvos ir kitų "brolisų" respublikos čia atsiųsti rusai. Pro juos nešamos įvairios fabriku diagramos, tie patys transparentai, skydai su skaičiais, įvairūs mokslo instrumentai, dažniausiai išplėsti iš Rytų Vokietijos ar kitų okupuotų kraštų. Šokių bei muzikos ansambliai buvo priversti čia pat gatvėse groti.

• Prieš atominę bombą

Ir ši "demonstracija" buvo nukreipta prieš vakariečius. Žygiavusieji nešė plakatus, reikalaujančius uždrausti atominę bombą, kuri rusams vis dėlto esanti labai nemaloni. Amerikonai su angliais specialiai pieštomis karikatūromis buvo pavaizduoti kaip didžiausi karo kurstytojai.

• Dainos pro ašaras

Kitą dieną buvo suruošta dainų šventė, kurioje iš užplanuotų ir ruošų 40,000 šokėjų ir dainininkų atvyko, kaip skelbia bolševikų spauda, apie 25,000, nors tikrumoje buvo daug mažiau. Dainų šventei jau buvo ruošiamasi daugiau kaip 2 metus. Repertuaras beveik grynai rusiškos muzikos pavyzdžiais sukurtos dainos. Patį dainų dieną buvo naujai įrengtame Vilniaus miesto stadione. Atidarė Paleckis. Jungtiniam chorui vadovavo Stalino premijos laureatas B. Dvarionas. Pirmasis dalykas, kurį sudainavo, buvo naujasis TSRS himnas. Netrukus Dvarioną pakeičia kitas stalininis laureatas — J. Švedas, — išpildoma jo paties parašyta kantata LTSR dešimtmečio garbei. Po to sekė atskirų vyrų, moterų, vaikų ir mišrių chorų pasirodymai, išpildydami 35 bolševikines dainas. Kaip praneša pati komunistų spauda, "ypač šiltai klausytojai sutiko "Pabaigtųjų dainą", "Saulutė tekėjo", "Šiltas gražus rudenėlis" ir kitas lietuvių liaudies dainas" (TE

36). Taigi lietuvių tauta ir toliau liko ištikima savo idealams ir mažiausia domėjosi dainomis, kuriose garbinamas Stalino vardas.

• Maskoliškos dainos

Nors komizmas ir dedasi "lietuvišku savo forma", tačiau šiuo kartu ir to nebuvo išlaikyta: nemaža dainų buvo rusiškos, gudiškos, ukrainiškos tiek žodžiais, tiek melodija. Kai kurios dainos buvo kariško pobūdžio, betgi raginančios ginti "taiką".

• Pakaruoklio šokis

Iškankinti Lietuvos žmonės jau seniai šoka pagal Maskvos bizūną. Tačiau šiuo kartu jie tame pačiame stadione turėjo pašokti maskoliškos publikos garbei jau rusiškus šokius, atmiestus lietuviškais. Šoko dar latviškus, estiškus, gudiškus šokius. Būta ir naujų "lietuviškų" šokių, iš kurių pažymėtinas "Kolchozo pirmininkas". Didžiausią susidomėjimą sukėlė betgi lietuviškas "Oželis".

• Skausmo diena

Ši šventė, kaip ir visi kiti bolševikų renginiai, turėjo du veidus: viešąją aikštėse ir uždarytą Lietuvos žmonių širdyse. Mūsų žmonėms liepos 21-oji buvo Lietuvos pavergimo, baisaus teroro, žmogaus teisių atėmimo ir visiško lietuvių degradavimo juodoji diena. Štai kodėl ir tos bolševikų išprievartautos šypsenos filmai tebuvo pakaruoklio šypsenos, ir tie patys šokiai — mirštančiųjų šokiai. Tiesa, kad bolševikams pavyko suvaryti gyventojus į Vilnių, surinkti nemažą žmonių masę, bet taip pat tiesa, kad jų širdyse nebuvo nei džiaugsmo, nei ramybės.

• Stalino ženkle

Visa šventė, kaip jau buvo minėta, praėjo Stalino kulto ženkle. Dar niekada jis nebuvo taip garbinamas, kaip dabar. Ir iš viso, jokiai dievui visais laikais nebuvo suteikta tiek daug išviršinio liaupsinimo, kaip Staliniui. Rašytojas A. Venclova šį dalyką taip išreiškia: "Mūsų šalyje nėra mylimesnio vardo už Leniną ir Stalina. Už Stalina nėra mylimesnio žmogaus viso žemės rutulio žmonėms". (Tiesa, 1950. VII. 20).

• Medalių lietus

LTSR dešimtmečio proga okupuotoje Lietuvoje tikrai lijo medalių lietus: komunistų valdžios patvarkymu buvo apdovanota įvairiais maskoliškais pasižymėjimo ženklais daugiau kaip 3,000 Lietuvoje gyvenančių

Kazys Verzikas

Vokietijai duota žalia šviesa

Cicero, Illinois. — Amerikos pastangomis jau duota Vokietijai žalia šviesa. Vadinas, kelias atviras. Vokietija gali pradėti važiuoti į savistovų gyvenimą. Kaip greit Vokietijai seksis riedėti, ką ji bevažiudama užkludys ir ką apvers, pamatysime. Aišku, bus visko — gero ir blogo.

Tiesa, taikos sutarties su Vokietija niekas dar nepasirašė. Bet Amerika, Anglija ir Prancūzija jau pasakė, jog karas su Vokietija baigtas. Vokietija jau nebe priešas, o sąjungininkas kovai su agresija. Dar daugiau pasakyta: kas puls Vokietiją, tas bus Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos priešas. Aišku! Ir dar truputį daugiau: Vokietijai duota teisė turėti užsienyje atstovybes, pradžioje dar ribotas. Bet ir čia jau žalia šviesa. Vadinas, padaryta tas, kas turėjo būti atlikta tuoju karui pasibaigus.

Viso šito darbo aritmetika tokia. Sovietai turi Vokietijoje, savo zonoje, 27 divizijas. Sovietai, be to, sudarė savo zonoje armiją iš ginkluotų vokiečių — 5 divizijas, 80,000 kareivių. Ir dar sovietai laiko pilnai apginklavę 170 divizijų namie. Kam sovietams reikalinga tiek daug kariuomenės? Gintis? Nuo ko gintis? Vokietijoje iki šiol buvo 2 amerikiečių divizijos, 2 britų ir 3 prancūzų. "That's all".

Padėtis, žinoma, neatrodo graži. Sąjungininkai liejo kraują, kol nugalėjo vokiečius. Dabar turėtų guldyti galvas kad, vokiečius apgintų nuo sovietų. Ar negeriau tat užkinkyti pačius vokiečius pakariautų ir dar sąjungininkams padėtų? Pasakyti lengva, bet padaryti daug sunkiau. Kai vokiečiai išeis kariuotė, tai nežinia, kada ir kur jis sustos. Dėl to ilgai, labai ilgai delsta, galvota, kol šaltas karas netikėtai labai sušilo. Tik dabar šūktelėta vokiečiams: "Come on, meine Herren!" Laukti nebėra ko. Ir taip jau pavėluota.

Aišku, kad vokiečiai apginklavę galvos ne vien apie tai, kaip gintis. Jie pagalvos ir apie savo buvusias žemes rytuose. O tų žemių ten daug būta. Ar nepradės vokiečiams atrodyti, kad būtų geriau, jei sovietai atsidurtų ten, kur jų vieta — ruskių žemėje. Žinoma, bus daug tokių, kurie šioms vokiečių mintims nepritaris ir net gi priešinsis. Bet bus ne mažai ir tokių, kurie viešai ar slapta labai tam pritaris.

Vokietija dar silpna ir tik pamažu stiprės. Bet šiaip ar taip, naujas istorijos lapas jau pradėtas rašyti. Jį pradėjo Amerika. Ir ta istorija lietuviams gali būti labai įdomi ir svarbi.

▲ Amerikos gydytojai ir jiems artimos organizacijos mano išleisti rinkimams 20 milijonų dolerių, kad nebūtų išrinkti į kongresą ir senatą tokie atstovai, kurie balsuotų už projektuojamą įstatymą įvesti ligonių kasas, kaip yra kituose kraštuose.

▲ Per aštuonius šių metų mėnesius auto mašinos yra atėmusios gyvybę 21,500 žmonių. Maža vilties, kad šie metai nepriartėtų prie didžiausio 1941 metų rekordo, kai buvo užmušta apie 40,000.

▲ Hudson auto motorų bendrovės darbininkai Detroit, Mich., spalio 1 d. nutarė baigti šešių dienų streiką ir grįžti į darbą. Pašaukiami darban palaipsniui iki antradienio.

▲ Garry Davis, amerikietis, paprašė Jung. Valties atnaujinti Amerikos pilietybę, kurios jis atsisakė 1948 m. Paryžiuje, skelbdamas pasaulinę pilietybę, kurią jis tik vienas, tur būt, buvo priėmęs.

Barono Miunchhauzeno nuotykių. Parašė G. A. Buerger. Vertė M. A. Išleido "Gabija". Amerikoje 1950 m. Knygėlė skiriama vaikams. Kaina — \$1.25.

• Jung. Valstybių Darbo sekretorius Maurice J. Tobin pareiškė, kad dabartiniu metu reikalingos moterų darbu. To reikalauja produkcija.

maskolių, žydų ir tų lietuvių, kurie daugiausia pasižymėjo ar tai dirbdami bolševikams, šnipinėdami jų naudai, ar tai pataikaudami okupantams ir besąlygiškai klausydami jų parėdymų. Jų pavardėmis išmarginta visa bolševikinė spauda.

Lt. Puller iš Salida, Va., yra vienas iš daugiausiai apdovanojimų Korėjos kare. Imant Seoul miestą jis pribūdavo visur, kur tik pasireikšdavo užsibarikadavę ir iš pasaly puolantieji komunistai.

Melskimės lietuviškai!

1. Didysis Ramybės Šaltinis. Surinko ir išleido Kun. P. M. Juras. Antroji laida, 788 pusl., kaina \$4.00
2. Ramybės Šaltinis. Surinko ir išleido Kun. P. M. Juras. Antroji laida, 544 pusl., kaina \$3.00
3. Atlaidų Šaltinis. Parengė Tėvas Kazimieras Kapucinas. Trečioji laida, didelėmis raidėmis, odos apdarais, 547 pusl., kaina \$3.75

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Jei dar neturite geros lietuviškos maldaknygės, užeikite į DARBININKO administraciją arba kreipkitės raštu užpildydami šį raštelį:

Siuo siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti man maldaknygę pavardė adresas

Angliškai - Lietuviškas

ŽODYNAS

English - Lithuanian Dictionary
Patogaus formato (6x4), kietais audeklo apdarais, 400 pusl.

Kiekvienam yra būtina reikalingas kaip geras kalbos mokytojas ir patarėjas.

Jūs galite jį gauti papiginta kaina tik už \$3.00.

DARBININKAS

366 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Šiuo siunčiu \$3.00 ir prašau prisiųsti man Žodyną.

pavardė

adresas

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsieny metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsieny 1 kart sav-tv-j metams	\$3.50

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Pareilės ir kolonos

Politika, sakoma, visada yra lanksti, tačiau tokio lankstaus nugarkaulio, kaip bolševikų, reikėtų gerai paieškoti. Jis ir labai lankstus ir pakankamai kietas, lyg plienas, iš kurio Stalinas sau vardą nukalė. Tomis dviem priemonėmis — lankstumu ir kietumu — jis kala visą pokarinę pasaulio politiką. Kas dar kalba, kad tas Kremliaus voras pasaulį valdyti, apsirinka: jis ir jau valdo kolonomis ir paralelėmis. Kolonos sudaro kietą kumštį, o paralelės — lankstų nugarkaulį.

Pirmoji paralelė buvo nutiesta Stalino ir Hitlerio derybų. Ji perkrodė Baltijos valstybes, Lenkiją ir Rumuniją. Du žudikai buvo susitarę, kad nei vienas iš jų per tą paralelę nelips, bet ir vienas ir antras taikėsi, kaip čia pirmam perkopti. Kai Hitleris šoko ir apvirto, tai Stalinas tą paralelę nukėlė toliau į Vakarų Europą nuo Luebecko iki Triesto, o Tolimuose Rytuose aprėpė visą, kiek galėjo, išskyrus tik tai pusę Korėjos apendicito.

Sovietų diplomatija nustatinėdama paraleles, visada prisiekinėjo, kad už jų raudonarmietis durklo tai jau neikiš. Ir neikišdavo: ji įduodavo penktoms kolonomis, kurias papildydavo parengtais raudonarmiečiais. Taip buvo dedinama Graikija ir padegta Korėja. Kremlius tikėjosi, kad čia paralelė lengvai pasistūmės iki Japonijos, bet gavo per nagus. Dabar sovietai raito savo nugarkaulį, kad tik tos paralelės vakariečiai nenukeltų arčiau jų sienos. Mat, išspūstusiam trauktis labai pavojinga: vienas bakšterėjimas gali baigti katastrofa.

Vakariečiai norėtų išvengti katastrofos, bet norėtų taip pat nusikratyti ir visų paralelių. Jos išvedžios ne tik žemėlapyje, bet visam gyvenime, kur tik bolševikai prisiliečia. Paralelėmis, kaip kokiais geležiniais virbalais, jie iš kitų išsiskiria, kad jų nelieštų, bet už tų sienų kaišioje durklą, kur tik gali. Politika labai patogi: mūsų nelieskite, o jus badysime. Ir taip visą laiką ir visuose kraštuose bado savo raudonomis kolonomis. Jų tikslas yra aiškus: taip pat panaikinti paralelės, kad į visą žemės rutulį galėtų apsemti viena raudona masė. Paralelės

Nauja žemės reforma Lietuvoje. — Gigantiški kolchozai. — Žmonės visai atplėšiami nuo sodybų. — Rūpinasi ne duona, o politika.

• Steigiami didieji kolchozai

Visoje Tarybų Sąjungoje šiuo metu vykdomas didžiulis žemės ūkio pertvarkymas. Mat bolševikams jau beveik nuo pačios revoliucijos pradžios nesiseka tvarkyti žemės ūkį. Per eilę metų čia buvo ieškota naujų kelių ir vis dar neužtauta ant tikrojo. Paskutiniu metu galutinai paaiškėjus, kad kolchozų sistema neša vargą ir skurdą, buvo sumanyta kita reforma — stambiųjų pramoninių žemės ūkių arba didžiųjų kolchozų kūrimas. Jau pereinamais metais TSRS žemės ūkio ir kolchozų ministerijose įvykdyti žymūs asmeniniai pakeitimai, pašalinant, o kartais nėt suimant, senuosius žemės ūkio vadovus. Naujieji emė jungti kelius kolchozus į vieną. Taip Maskvos srityje iš 6,069 veikusių kolchozų tepaliko 1,570, kitaip tariant, iš kiekvienų 4-ių kolchozų buvo sukurtas vienas naujas. Panašiai buvo padaryta Leningrado, Kolomensko Uchtomsko, Jegorjevsko, Zagorskio, Ramensko ir kituose rajonuose.

Prieš trejetą mėnesių Minske įvykęs komunistų partijos vadų suvažiavimas nutarė panašiu būdu pertvarkyti ir Gudijos kolchozus. Atrodė, kad Lietuvos kolchozai nebus liet tuo tarpu pajudinti, tuo labiau, kad ne visa Lietuvos žemė sukolcho-

bolševikams yra tik laikinas dalykas, o kolonos — pastovios. Pirmosios yra slankiojamos, o antrosios — stiprinamos. Taip laikomas neramybėje pasaulis, kartais nežinąs ką daryti.

Tad nėra taip lengva išspręsti ir 38 paralelės reikalą. Jis rįšasi ne su viena Korėja. Jis sujungtas su vakariečių spsisprendimu: leisti ir toliau bolševikinėms kolonomis veistis šiaurės geležinių paralelių, ar vieną kartą baigti su visa ta Kremliaus makalyne?

— Šunims juos siundyti! O šitą tai sugauti ir pas mane atvesti!

Kacapas tik ranka numojo.

— Jei juos visus gaudyt, tai nebus kada nė dirbt.

— Ne visus, tik šitą vieną. Jis į šnipą panašus.

Keletą dienų elgėta nepasirodė. Darbininkai net kiek jo pasigedo. Bet štai tą pačią dieną, kada Kurnosovas pas Balaganovą buvo nuvykęs, elgėta išniro iš alksnyno ir besidairydamas nušlubavo tiesiog į daržinę ir visas įsikasė į sieną, tik galva pasiliko kiek iškišta. Taip įsikasęs užkando duonos su svogūnais ir jau buvo besiruošias pasnausti, kaip štai išgirdo kažką ateinant. Visas sustiro ir kyštelėjęs ranką į kišenių, kažką suspaudė: ne tai duonos gabalą, ne tai ginklą. Tačiau greit nusiramino: pro užmestą ant galvos sieną pamatė įeinantį ir daržinę Kurnosovo sūnų Dimitrą. Elgėta šyptelėjo, matyt, gerai jį pažino. Dimitras taip pat įlindo į sieną, kiek toliau nuo elgėtos slėptuvės. Elgėta nelabai jaukiai jautėsi: negalės laisvai krutėti. Bet netikėtumas Dimitro atsilankymo tiek pakurstė jo smalsumą, kad visi nepatogumai buvo pamiršti. Ir noras pasnausti perėjo, ypač kad dar toli buvo vakaras. Sulaukęs alsavimą, elgėta laukė. Jam atrodė, kad laukimas amžiais nepasibaigs. Tikrovėje tik už pusės valandos pradėjo vykti visai neįmanomi dalykai.

Į daržinę įėjo Kurnosovas ir Danutė. Elgėta, rodos, nenustebo, tik išpūtė akis ir pastatė ausis. Daržinėje buvo suolelis, ant kurio juodu atsėdė. Kurnosovas buvo raudonas kaip iškeptas vėžys, Danutė nusigandus ir apsiašarojus. Kurnosovas kalbėjo, Danutė klausėsi. Pradžioje nebuvo girdėt ką jis kalba, paskui įsismagino, ir elgėta girdė-

zinta, o tačiau...

• Ruošia naujus kadrus

Rugpiūčio mėnesį iš Maskvos grįžo apie 30 asmenų — Lietuvos komunistinio jaunimo ekskursija. Ji susidėjo iš komunistų partijai atsida- vusių komjaunuolių, kolchozų pirmūnų, pirmininkų, brigadininkų, traktorininkų, skaityklų vedėjų, propagandininkų ir vieno kito agronomo. Ekskursantai aplankė visą eilę sovietų stambiųjų kolchozų Pama sk vės, Uchtomsko, Vorosilovo, Ramensko rajonuose, Gorkuose. Tai nebuvo pripuolama ekskursija, nes niekas iš Lietuvos, nes partijos duoto uždavinio, į Rusiją nevažiuoja. "Ekskursantų" sąrašą sudarė komunistų partija ir neužmiršo pasiūsti čia kolonizuotų rusų atstovų (Aksenija Semen-kova, E. Pogodin, ir kt.). Grįžus jiems, pasipylė spaudoje ir per radiją, kaip iš didžiulio pagyrų maišo liaupsinimai sovietų stambiųjų kolchozų garbei. Šie 30 ekskursantų — tai naujųjų kolchozų vadovai.

• Propaganda ir literatūra

Iki šiol smulkiają kolchozinę santvarką spaudoje ar kitu būdu gyre bolševikų propagandininkai staiga pradėjo ją peikti: girdi, čia ir didžiulė biurokratija, ir laukų derlingumas menkas, ir gyvulininkystė neišvystyta, ir žemės ūkio

mašinių stinga, ir žmonės neturtingai gyvena, ir trobuli nėsą galima pasistatyti, na, žodžiu, tikras vargas ir skurdas. Išieties betgi esanti didžiulose kolchozuose: reikia jungtis į didesnius kolchozus lygiai taip, kaip broliška didžiurusių respublika.

Lietuvos TSR valstybinė politinės literatūros leidykla išleido net 100,000 tiražu VKP(b) centro komiteto ir MK sekretoriaus drg. N. S. Chrusčiovo naują veikalą lietuvių kalba: "Dėl kolūkių ir MTS eilinių uždavinių" ryšium su smulkųjų žemės ūkio arтелиų sustambinimu". Ši Chrusčiovo knyga, kurios autorius praktiskam vadovauja naujai žemės ūkio sistemai Sovietų Sąjungoje, turi būti naujoji "evangelija" ir Lietuvos kolchozsininkams.

• Darbas pradėtas nuo Šiaulių

Kolchozų sustambinimas Lietuvoje jau pradėtas. Ir pradėtas vykdyti nuo pačių geriausių žemių — Šiaulių apskrities ir srities. Tai padaryta sąmoningai. Viena, kad Šiaulių srityje jau beveik visiškai baigti mažųjų kolchozų steigimo darbai ir nemažiau kaip 93% visų ūkininkų yra įstoję į kolchozus. Antra, geresnė žemė, esant ir labai blogai tvarkai, vis dar gali kai kas užaugti.

• Kaip atrodo naujieji kolchozai

Tuo tarpu mes dar neturime pilno tokio kolchozo vaizdo, tačiau jau galime kai ką išsistarti, nes tokių kolchozų Lietuvoje yra. Štai nepamiršau senai Pakruojos rajono "Pergalės" kolchozas buvo sujungtas su ten šalimais esančiu "Sakalo" kolchozu. Naujas

kolchozas pavadintas "Pergalės" vardu ir turi dabar 1,402 ha žemės. Šiaulių rajone prie Žalčių kolchozo prijungta "Mamaičių" ir "Siubaičių" kolchozai. Jungtiniame kolchoze žemės plotas pasiekė 1,522 ha. Tame pačiame rajone sujungti "Tarybinės Žemės", "Sauginių" ir "Rakandžių" kolchozai. Sustambintas kolchozas turi 1,037 ha žemės. Panašiai padaryta ir kitose vietose. Iš viso, Šiaulių srityje naujų didžiųjų kolchozų steigimas vykdomas smarkiu tempu. Padarius pirmuosius mėginimus čia, imta panašius bandymus daryti ir kitur, Aukštaitijoje.

Senuose smulkiuose kolchozuose tebuvo suteikta 250 - 300 - 500 ha žemės. Naujieji turės žymiai daugiau — nemažiau 1,500 ir iki 5,000 ha.

• Vėl perstatys trobėsius

Nors Lietuvos žemė nebuvo dar visiškai sukolchozinta, tačiau daugelyje vietų jau buvo spėta pradėti statyti kolchoziniai (bendrieji) klotimai, klėtys, tvartai. Čia buvo sutelkta iš ūkininkų valstybės ir kolchozo labai atimti grūdai, javai, pašaras, galvijai, žemės ūkio inventorius. Šie kolchozai turėjo virsti kaimais. Vienkiemiai jau buvo pradėti griauti, trobėsiai keliami į kolchozo centrus. Tačiau, aplamai Lietuvos žmonės statyba nesiskubino: niekas iš ūkininkų, kad ir labai smulkių, netekęs savo žemės, nenorėjo netekti ir gimtojo namelio, kuriame jis dar šiaip taip laikėsi. Į naujas kolchozų gyvenvietes išsikėlė daugiausia tik komunistų partijos aktyvistai.

Tačiau, šie dabar skaudžiai nuvilti: jie, nespėję čia įsikurti, turės pamesti savo naująsias gyvenvietes ir keltis dar į kitas — stambiųjų kolchozų centrus.

• Naujus kolchozus sutinka nenoriai

Naujieji kolchozai kilo ne iš Lietuvos žmonių valios. Jie kuriami vykstant naują sovietų žemės ūkio ekonominę politiką. Pačioje Rusijoje, ypač Ukrainoje, kur jau seniai palaužta ūkininko individualybė, dėl šios sistemos kilo rimtų brudėjimų, net sukilimų. Ir Lietuvos žmonės, netgi komunistų vadovai, juos sutinka nenoriai. Mažesniame kolchoze, kuris mūsų žmonėms priminė stambesnę ūkį, buvo vis geriau: čia ir žmonės savynei; ir su administracija galima buvo geriau sugyventi, ir iš šalies kokią vištą, mažą galviją ar daržovę užsiauginti. Bolševikų pareigūnai spaudoje niekur nekalba apie asmeninius žemės sklypelius (iki 1/2 ha) naujuose kolchozuose, kuriuos valstiečiai turėjo mažuose kolchozuose. Atrodo, kad tokių sklypelių čia jie nebeturės. Ir kontrolė bus žymiai griežtesnė: sunkiau ką nors iš šalies užauginti, o dar sunkiau parduoti.

• Tikrieji naujų kolchozų tikslai

Kai kuriuose smulkiuose kolchozuose Rusijos ir Lietuvos žmonės buvo susikūrę šiek tiek pakenčiamą gyvenimą. Atidavus, kad ir milžiniškas prievolos valstybei, jiems dar likdavo beveik pakankamai duonos. Kai kur rusams čia buvo sunkiau infiltruoti savo agentų, NKVD-istų ir kitų "aktyvistų", kurie sektų žmonių galvojimą. Vaikų ir jaunimo auklėjimas žymiai dalimi buvo atliekamas šeimose. Karo metu tokie kolchozai galėjo būti netgi pavojingi sovietinei santvarkai, nes mažesnis žmonių skaičius kolchoze lengvai galėdavo susitarti ir kaimą nusiūpti nuo valstybės akių. Tas jau tikrai nebus įmanoma padaryti dideliame kolchoze.

Jei kas atkiša duonos žiaunelę, jis priima ir nusiėmęs suplyšusią mučę, žemai nusilenkia. Jo plaukai tankūs, bet visai žila barzda. Veidas kiek raukšlėtas bet atrodo jaunyyvas. Eina, pasiremdamas stora šakota lazda, kairiaja koja kiek šlubčiodamas. Niekas ypatingo dėmesio į jį nekreipė, ypač, kad vos į kelintą dieną užkliūdavo. Perdaug į akis nelindo. Elgėta kaip elgėta. Nemažai jų priviso, bolševikams atėjus. Ne vienas ūkininkas, žemės netekęs, ėjo per kaimus šunų lodyti. Nebe jis vienas čia ateina. Ir taip pat ne jis vienas bijo arti namų prieiti — žiaurais šeimininko vengia kaip ugnies. Bet šis elgėta žymesnis už kitus. Kąkaip įdomiau akį patraukia.

Vieną kartą jis netyčia susidūrė su Kurnosovu, kurs buvo atėjęs darbininkų pažiūrėti. Dar iš tolo Kurnosovą pamatęs, elgėta gana sprėčiai pasileido šlubčioti ir netolimą alksnyną. Kurnosovas garsiai jį šaukė ateiti, bet elgėta dar greičiau šlubavo. Kurnosovas užsiundė jį šunim, kurs jį pasivijo pas patį alksnyną, bet nelojo, nė nekando, tik uodega draugingai mosavo. Paskui abudu alksnyne išnyko. Šuva sugrįžo. Kurnosovas pikta į jį akmeniui sviedė. Šuva nubėgo namo.

— Kas jis per vienas? — Kurnosovas pikta paklausė vieną pasisukusį darbininką.

Kacapas pečiais patraukė.

— O kas jį žino. Elgėta, ir tiek. Daug čia jų vaikiojasi.

jo kiekvieną jo žodį. Dimitras buvo arčiau ir taip pat turėjo girdėti.

— Kaip matai, — Kurnosovas kalbėjo, — viskas nuėjo velniop, ir vis dėl tavo beprotiško užsispyrimo. Kad būtum man išdavus kaltininką, aš būčiau atpasakojęs Balaganovui tavo žodžiais, ir viskas būtų baigta.

— Juk aš jums sakiau, — tarė Danutė, — kad kaltininkė tik aš viena. Reikėjo Balaganovui mano žodžius atkartoti, ir viskas būtų baigta. Tad ne aš, bet tamsta viską sugadinau.

— Et, ir vėl niekus plepi. Įsikalei į galvą nebūtus dalykus ir nori, kad kas tikėtų. Ar manai, kad Balaganovas būtų tikėjęs, kad tokia jauna žąsiukė galėjo sustatyti tokią dainą, išmokyti jos gudresnius už save bernus, priversti juos viešai dainuoti tokioj vietoj, kur klauso niekšiausias šnipas? Balaganovas ir mane būtų kvailiu išvadines ir snukį man sudaužęs, kad aš jį tokiu pat kvailiu skaitau. Ar gi jau nė tiek negali suprasti?

— Tamsta judragalviškai išvedžioji, bet aš vis vien tiesos laikausi: tik aš viena kalta.

— Kalbi kaip papuga. Kas tau tuos žodžius įkalė: Algis, ar Dimitras?

— Nė vienas, nė kitas. Nesvarbu, kas dainelę sugalvojo, bet šventa tiesa, kad aš išdrįsau ją dainuoti. Aš pradėjau, jie tik iš draugiškumo padėjo. Taigi aš tikroji kaltininkė.

— Aha! jau prasitarei. Sakai, nesvarbu, kas dainelę sugalvojo. Reiškia, ne tu, tik vienas iš tų dviejų, arba abudu. Ledas jau pralaužtas. Klastausk, Danute. Dar yra vilties. Jeigu tuos žodžius Balaganovui pakartosi, tai viskas galima pataisyti. Išgelbėsi save, mane ir Eglutę. Su Algiu ir Dimitru — tuščia jų. Jie jauni vyrai, gali kiek pakentėti. Matai, dėl tavęs aš ir sūnų pašvenčiu. Taigi

būk išmintinga — išduok abudu. Tuomet tikrą tiesą būsi pasakius. Aš taip ir žinau, kad juodu drauge tą dainušką sudėstė, pritaikė gaidą ir prikabino tave pradėt dainuot — taip sau, besmegeniško atkaklumo dėlei. Juk taip ir buvo, ar ne? Pasakysi tą Balaganovui, Duniaša? Tark tik vieną žodį — taip.

— Aš neišduosiu nė Algio, nė Dimitro! — tvirtai atsakė Danutė.

— Kuomi jie tokią tavo malonę užsitarnavo?

— Algis mano brolis, o Dimitras mano... draugas.

— Meilūžis — norėjai pasakyti, — sušniokštė Kurnosovas. — Na, palauk. Nenori manęs klausyti, tai aš išblaškysiu tavo kvailą heroizmą. Tu nori pagarsėti istorijoje kaip Lietuvos kankinė, bet tavo kancios bus tokios, apie kurias knygoje nerašoma. Tu nežinai, kas yra čeka, tu tik įsivaizduoji. Čekistai kankina merginas ir moteris skirtingiau kaip vyrus. Moteris jie suvalkioja kaip kokias mazgoles, paskui jas kankina su žvėriškiausia neapykanta. Tai dar ne viskas. Tu matomai nori, kad ir mane pakankintų, tur būt manai už tėvus atkeršinti. Be reikalo. Ne aš tavo tėvus išdaviau, Knyslys tai padarė. Bet tu užsispyrei ir mane į tarymą įtraukei. Už ką? Už tai, kad aš tave myliu, o tu Dimitrą įsimylėjusi ir manęs neapkeršinti, nes aš jums mylėtis trukdau. Gerai, kerštas už kerštą. Pamatysi, kad ir aš keršyti moku.

— Tovaršč Kurnosov, kam tokie baisūs žodžiai! — sušuko Danutė. — Aš prieš tamstą jokio keršto neplanuoju. Prisiekiu, kad ne!

— Netovariščiuok mane ir neprisiegauk, tas nieko negelbės.

TAUTOS FONDO REIKALU

Kas yra Tautos Fondas?

Lietuvi, aukok Tautos Fondui! Tai yra tavo būtina pareiga pavergtai ir žlugdomai Tėvynei. Tavo auka bus tavo pateisinimas, kad dabar gyvenimais laisvuose, demokratiškuose Vakaruose. Tai bus tavo pasiteisinimas, kai grįši į išlaisvintą Lietuvą.

Tais maždaug žodžiais mūsų kovai vadovauja organai — VLIK'as ir Vykdomoji Taryba — dažnomis progomis kreipėsi ir kreipiasi į lietuvių tremtinių ir į mūsų emigrantinę visuomenę. Ir vis tik atsiranda daug kas, kas dar ir šiandien klausia: kas yra Tautos Fondas ir kam T. Fondas reikalingas?

Trumpai atsakydamas tą klausimą, pasakysiu: tai yra mūsų rezistencijos sukurtas iždas vesti kovai už Lietuvos išlaisvinimą. Tai yra svarbiausias tai kovai vesti mūsų ginklas, be kurio visos mūsų didžiausios pasisąjūtos žadinamos pastangos, dažnai liktu be realių pasekų. T. Fondas yra tylus, bet ištikimas mūsų kovos palydovas, be kurio pati kova būtų neįmanoma.

Trumpis žinių iš T. Fondo praeties.

T. Fondo užuomazga buvo padaryta dar Lietuvoje 1943 m., kai jungtinė mūsų rezistencija sudarė Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIK). Mūsų kova su rudoju okupantu tuomet taip pat buvo reikalinga lėšų, kad ir ne tiek, kaip dabar. Rezistencija pati turėjo jomis pasirūpinti, šaukdamosi mūsų visuomenės paramos. Kai kova su okupantu savoj žemėj reikalavo nemokamo darbo, neatlyginamų žygių ir pasiaukojimo, pinigais ne tiek svėrė. Jį dažnai atstovavo iš visur savųjų tiekiama parama ir jausmas, kad bėdų būsi visų gelbėtas. Kiek pinigų buvo tuomet reikalinga, jį parūpindavo stambios aukos mūsų visuomeninių organizacijų, kurtais ir privačių asmenų. Tada nebuvo renkala sudaryti didesnes pinigų atsargas.

VLIK'o narių dauguma pateko Hitlerio Vokietijon per kalėjimus ir koncentracijos lagerius, ir tik alijantai 1945

metais atidarė jiems kalėjimo duris. Išėjo iš jo pusgyvi. Iš Lietuvos Vokietijon buvo atkeltas tik T. Fondo vardas, be cento jo kasoj ir be rezervų užsieny.

Ne vienas buvusiųjų mūsų pareigūnų, stovėjusių įstaigos ar įmonės priešaky, bėkdamas nuo bolsėvikų, Vokietijon pergabeno nemaža vertingo valstybinio ar visuomeninio turto. Bet kai 1945 m. T. Fondo Valdyba spausdintu atsišaukimu kreipėsi į tuos asmenis, kad praneštų, kokio visuomeninio turto yra atvežęs, atsakymas buvo klaiki tylą. Tos tylos mes neturėtume užmiršti ir grįžę išlaisvinton Lietuvoje. Tik viena, kita organizacija sąžiningai ir tvarkingai perdavė T. Fondui jų turėtas lėšas.

Tautos Fondas tremty

T. Fondui ir tremty beliko vienintelis lėšų šaltinis — tai mūsų tremtiniai ir mūsų senoji emigracija. Valstybiniai mūsų fondai liko "išaldyti" ir mums neprieinami. Už tai mes galimė didžiūtiotis gyvu jautrumo mūsų tautos dalies, atsidūrusios už tėvynės ribų. VLIK'o paskatinti mūsų tremtiniai, patys gyvendami vargo metus, gausiomis ir nuosirdžiomis aukomis iš karto parėmė T. Fondą ir mokojo jį remti per visą skurdųjį tremties metų. Mūsų senoji emigracija su tokiu pakiliu entuziazmu stvėrėsi šalpos darbo ir mūsų politinės veiklos remimo, kaip reta kita tauta.

Mūsų tremtinių bendruomenė iš karto remdavo T. Fondą atsitikinėjimais aukomis, renkamomis per aukų vaju. Nors T. Fondas ir gaudavo per tokius vaju žymias sumas, bet tremčiai nesibaigiant ir Lietuvos bylos gynimą reikiant vis stiprinti, aiškėjo būtinumas parūpinti T. Fondui pastovias ir pakankamas lėšas. Dėl to V. Tarybos pasiūlymu VLIK'o buvo nusistatyta kviesti mūsų tremtinius, kad savanoriškai apsidėtų pastoviu mokesčiu Lietuvos išlaisvinimo reikalui. Tuo pat būdu turėjo būti aprūpinami ir patėjos tremtinių bendruomenės reikalai.

Reikėjo nemažų pastangų,

kad tas lėšų parūpinimo būdas įsivyventų. Bet tikslas buvo pasiektas. Per paskutinius tremties metus vadinamas solidarumo mokestis jau buvo visų pastoviai mokamas, jei tik bendruomenės organai nepašleisdavo jį išrinkti. Jis davė pagrindą vad. organų pastoviai veiklai, davė jiems galimumo tą veiklą planuoti ilgesniame laikui ir ją vykdyti su ištikimumu, kad dėl lėšų stokos ji nebus staiga nutraukta.

JAV lietuvių parama

VLIK'as ir V. Taryba vis tik nebūtų galėję išvystyti Lietuvos bylos ginimą tokiu mastu, kaip tai yra padaryta, jei šalia tremtinių jiems nebūtų pagalbion atėjusi mūsų senoji emigracija. Kalbant apie mūsų senąją emigraciją, tenka suprasti, jei ne išimtinai, tai didžiausia dalim Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius. Apsijungę Amerikos Lietuvių Taryboje, jie visą laiką rėmė ir teberėmė mūsų vad. organų veiklą stambiomis piniginiėmis aukomis. Nekalbant apie JAV lietuvių labai nuosirdžią tremtinių šelpimo akciją, BALF'o suorganizuotą ir vykdytą, ALT'os nuopelnai mūsų kovoj už Lietuvos išlaisvinimą ir ALT'os Vykdomojo Komiteto nepailstomi žygiai JAV vyriausybės ir visuomenės padėjo Lietuvos bylą ginti ir jai sunkiausiais momentais ir per penkerius pokarinius metus išlaikyti ją gyvą JAV vyriausybės politikoj. Tie ALT nuopelnai, kartu išryškinę lietuvių tautos nuostabų vieninimą jai likiminės reikšmės laikotarpiais, mūsų tautos istorijoj sudarys vieną jos gražiausių lapų.

Kaip vedama atskaitomybė?

Visuomeninis pinigas yra reikalingas, kad būtų panaudojamas tikslingai, taupiai ir kad jį tvarkytų švarios rankos. Dažnam aukotojui gal ateina galvon mintis, ar taip yra daroma ir su jo T. Fondan dedamu bendram mūsų reikalui skatiku. Dėl to norėčiau trumpai paaiškinti, kaip yra naudojamos ir tvarkomos T. Fondo lėšos. Finansų politinei veiklai rūpinimas ir kartu T. Fondo reikalų kas-

dieninis tvarkymas bei atskaitomybė yra pavestai Fin. Tarybos valdytojai, V. Tarybos nariui. T. Fondo lėšoms tvarkyti, jų saugumui prižiūrėti, nustatyti lėšų naudojimo ir jų laikymo tvarkai, ieškoti naujų pajamų šaltinių ir apdėti jū mobilizavimo būdams yra sudaryta T. Fondo Valdyba. T. Fondo lėšos vartojamos pagal kiekvienai įstaigai sudaryta, V. Tarybos paruošta, VLIK'o apsvartytą ir patvirtintą sąmatą. Išlaidos vadinamos pagal atskaitomybę; išlaidos pateisinamos atitinkamais išlaidų dokumentais — sąskaitomis. T. Fondo pinigai turi būt vartojami taupiai, tikslingai, už tai prieš VLIK'ą atsako kiekvienos įstaigos valdytojas. Kas pusmečiui pasibaigus, Fin. Taryba sudaro sąmatas vykdomoj apyskaitoj ir T. Fondo apyskaitoj, jas patiekia V. Tarybai žiūrėti. Po to apyskaitos perduodamos Kontrolės Komisijai su visais dokumentais. Atskaitomybę ir dokumentus išžiūrėjęsi, Komisija pateikia VLIK'ui savo pranešimą, kuriame iškelia jos rastus netikslumus ir daro savus pasiūlymus. Galutinai sąmatos vykdomą tvirtina VLIK'as. Nė viena nesąmatinė išlaida nedaroma be atskiro VLIK'o nutarimo.

T. Fondo tvarkymo pagrindan yra padėti tie patys dėsniai, kaip buvo tvarkomas valstybinis mūsų iždas Lietuvos nepriklausomybės metais. Dar neatėjo laikas patiekti mūsų visuomeni pilną ir buhalteriskai tikslia atskaitomybę iš T. Fondo surinktų ir veiklai išleistų sumų. Bet visos atskaitomybės knygos yra saugiai laikomos ir laikui atėjus vad. mūsų organai atsiskaitys prieš mūsų visuomenę.

Atėties rūpesčiai

Dabartiniu metu T. Fondas gyvena pereinamąjį ir kartu jo atečiai lemiama laikotarpį. Nuo to, kaip susitvarkys lėšų Fondui tolimesnis patikrinimas, priklausys ir tolimesni VLIK'o bei Tarybos veiklos galimumai ir tolimesnė mūsų kovos už Lietuvos išlaisvinimo eiga. Trys veiksniai lemia dabartinę T. Fondo padėtį: baigiamas tremtinių įkurdimas, mūsų senoji emigracija ir mūsų naujai įkurdinę tremtinius.

Tremtinių įkurdimas greit bus baigtas. Vokietijoj pasilikis 3-4 tūkstančiai lietuvių, kurių didelį procentą sudarys senyvo amžiaus žmonės, paleigėliai bei invalidai ir vaikai. Mažesnę liekančiųjų dalį sudarys darbingieji, negali kur kitur įsikurti dėl įvairių priežasčių. Kartu su tuo beveik išsenka vienas pagrindinių T. Fondo šaltinių. Sugręsti į lagerius, negaudami apmokomo darbo, kas kartas vis labiau skurdami, mūsų tremtiniai mokėjo vargo skatiku tiek patremti, T. Fondą, kad iš tų aukų buvo galima dengti VLIK'o ir V. Tarybos išlaidas veiklai Vokietijoj ir dar kai kas atidėti ateičiai. Dabar pajamos iš PLB Apylinkės Vokietijoj sudarys tik labai kuklią poziciją.

Mūsų senoji emigracija, tiek daug aukojasi ir politinei mūsų kovai patremti, ir tremtiniam šelpti pradeda "pavarginti". Mes norime tikėti, kad senajai mūsų emigracijai dar ilgam užteks jos dosnumo Lietuvos reikalui, bet tai tebūtų jos geros valios gražus pasireiškimas. Jai dėti ir toliau mūsų kovos finansavimo našta neturime pagrindo ir moralinių motyvų.

Buvo daug vilčių dėta į mūsų naujai įkurdinčius tremtinius. Buvo laukta, kad jie, pastoviai uždarbiaudami, galės ir norės stipriau patremti Fondą. Tie lūkesčiai tik iš dalies pasitvirtino. Naujoji mūsų emigracija ir dabar nuosirdžiai aukuoja aukų vaju progomis. Bet tų aukų neužtenka parūpinti mūsų vedamai kovai pastovias ir pakankamas lėšas. Atsižvelgiant į vis didėjančią santykių tarp Rytų ir Vakarų įtempimą, atrodo, neišvengiamą konfliktą artėjimą, VLIK'o ir V. Tarybos veikla turi būti kiek tik galima stiprinama. Kartu ji turi būti patviri, numatyta ilgesniam laikui ir planingai vykdoma. Tas tuomet tebus galima, kai T. Fondo pajamos bus pastovios.

Jos turi būti ir pakanka-

Konfliktui brestant reikės daugiau lėšų

mos. Stiprinama veikla savaimės pareikalaus didesnių išlaidų. Nežiūrint viso taupumo, esamos sąlygos neleis išlaidų mažinti. VLIK'as ir V. Taryba pasiliekia Europoj, kad bū-

tų arčiau krašto ir arčiau lemiamųjų įvykių. Mūsų "veiksniuose" dalyvaują asmenys jau dabar yra netekę kad ir kuklios IRO paramos. Tremtinių įkurdimui pasibaigus, jie neteks teisės bet kur emigruoti. Konflikto brestant, teks trauktis toliau į Vakarus ir naujos gyvenimo sąlygos nepalengvins T. Fondo uždavinių. Dėl to organai, kuriems yra paitkėtas mūsų kovos vadovavimas, laiko savo prievole informuoti mūsų emigrantinę visuomenę apie esamą padėtį, jai primindami ir jos pareigą — sudaryti mūsų tolimesnei kovai reikalingas materialines sąlygas. Kad jū dar nėra, nemaža atsakomybės dalį turi savo sąskaiton paimti ir mūsų "veiksniai", kad laikui nepaskatino mūsų naująją emigraciją susirūpinti pastoviu T. Fondo rėmimu.

Visų lietuvių pareiga remti T. Fondą

Pastovios T. Fondo pajamos vienu būdu tegali būti patikrintos — pastoviu savanorišku, bet kiekvienam lietuviui moraliai privalomu apsidėjimu Lietuvos išlaisvinimo reikalui. Senosios mūsų emigracijos tolimesnė parama yra jos geros valios reikalas. Bet mes — naujoji emigracija — bėgdami iš Lietuvos, palikome kraštą tokiu momentu, kada namie likusi tauta ryžosi iki galo išeiti kruviną Golgotos kelią. To mes neturime teisės niekuomet užmiršti, juoba, kad dabartinė tikrovė praško skaudžiausias numatymus. Ir jei norime pateisinti savo buvimą laisvuose Vakaruose, patikrinti sau teisę grįžti išlaisvinton Tėvynėn su savagarbos pajautimu, turime viską daryti, kas mums pajėgu, kad ir čia jaustumės mūsų tautos kovų dalyviais.

Tuo neatsisakomoj pareigos pajautimu VLIK'as ir V. Taryba remia savo finansinį planą parūpinti T. Fondui reikalingas lėšas. Jos turi būti parūpintos ilgesniam laikui, nes net ginkuoto konflikto atsitikimu niekas mūsų nežinome, kaip ilgai karas užsitęstų. Bus dar sunkiau, jei Vakarai nebus greitai Sovietų išprokuoti imtis prieš juos ginklo. Ir dėl to pastovus ir nedelsiamas apsidėjimas T. Fondui remti yra mums griežtas būtinumas. Kiek mokėsime jį

Mrs. Donald B. Atherton (Colo.) antrą kartą neteko vyro: pirmas buvo užmuštas praėjusieje kare, o antras žuvo dabar.

gyvendinti, tiek bus patikrinta svarbiausi sąlyga Lietuvos laisvei ginti. Finansinis VLIK'o ir V. Tarybos planas skiria kiekvienai mūsų emigracijos kolonijai jos kasmet įneštiną T. Fondą sumą. Jei netingsime nuosirdžiau pasiryžimo, jos nebus sunku pastoviai mobilizuoti.

Dėl to noriu baigti, kuo esu pradėjęs. Lietuvi remk T. Fondą pastoviai ir nuosirdžiai! Į T. Fondą dedamas Tavo skatikas bus liūdininkas, kad lietuvių tautai sunkiausioj valandoj būvai kartu su ja ne tik širdim, bet ir veiksmu. Nevėluok! Vis labiau audrėjantįj pasauliniū įvykiū raidoj tiek palenksime Lietuvos likimą mūsų siekimų kryptim, kiek Lietuvos išlaisvinimo reikalui mokėsime parodyti pasišventimo, kietos ištvėrmės ir nepailstamo veiklumo. Tam yra reikalingos ir lėšos. Ir dėl to globok T. Fondą, kad jis pajėgų atlikti jam skirtą uždavinį.

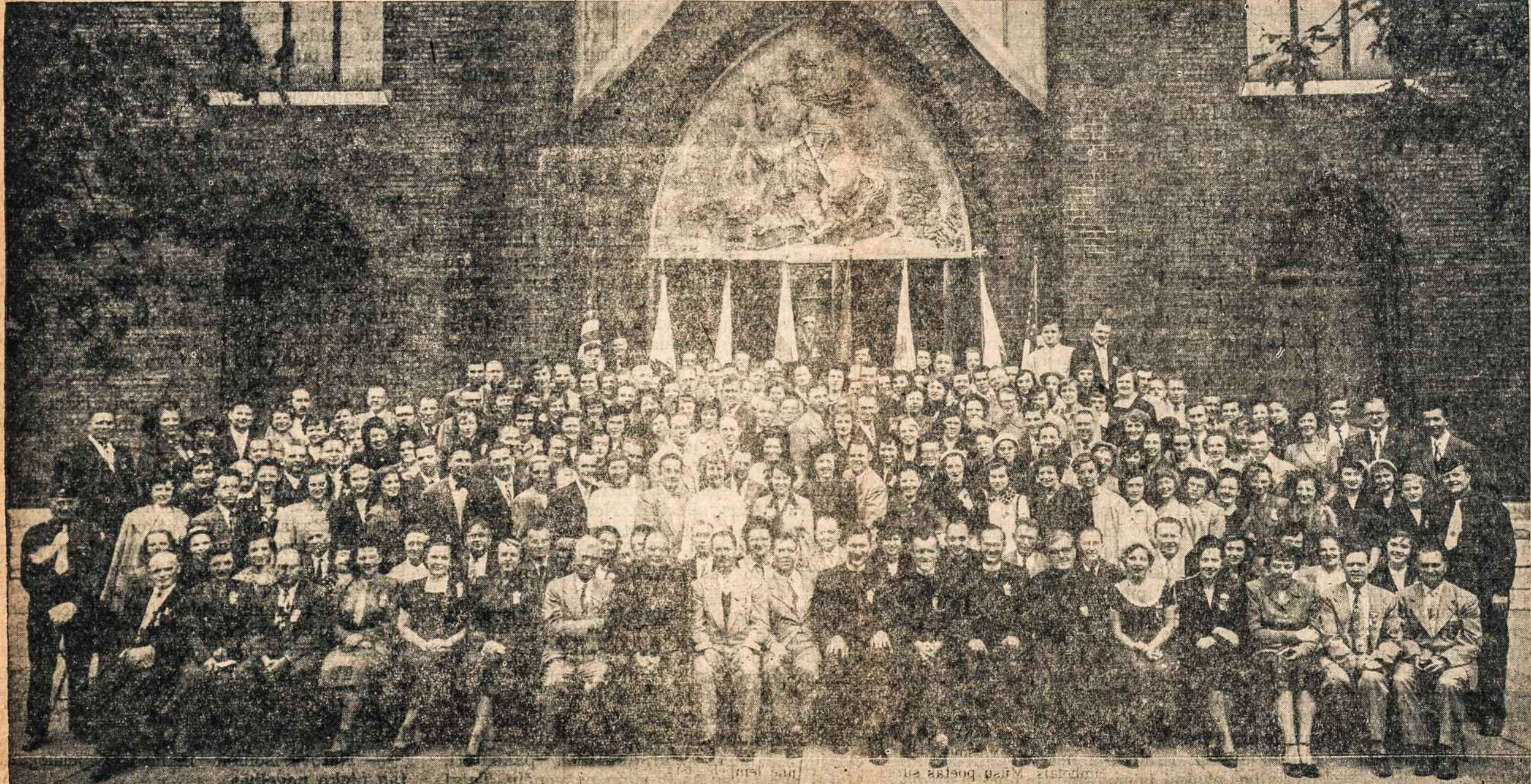
Prof. J. Kaminskas,

Tautos Fondo Valdytojas
Lederstr. 94
14b Reutlingen, Germany.

LIEUVOS VLICŲ 37-tojo SEIMO DALYVIAI

Seimas įvyko Chicagoje rugsėjo 8-10 d. Nuotrauka prie Sv. Jurgio par. bažnyčios, kurios klebonu yra prelatas M. Urba.

Iš kairės į dešinę pirmoje eilėje: Charles Miknis, atstovas Dariaus Girėno Posto Nr. 271 (stovi); sėdi, K. Zaromskis; B. Ciočys, izdo globėja; Jonas Stoškus, pirmininkas Illinois - Indiana vyčių apskrities; Philomena Rekašius, seimo raštininkės pagalb.; Dorothy Miller, fin. rašt.; S. Raczkus, buvusio centro rašt.; vyčių tėvas M. A. Norkūnas; kun. J. Grinius, Illinois - Indiana apskrities dvasios vadas; J. L. Jatis, buvusio centro pirm.; Al Wesley - Vasiliauskas, dabartinis centro pirmininkas; kun. J. C. Jutkevičius, Centro Vyčių dvasios vadas; kun. Al. Kontautas iš South Boston, Mass.; kun. A. Valančius; Felicija Grendal; Helen Pinkin, buvusio centro izdo globėja; Anne Shukis, buvusio Centro rašt.; inž. Antanas J. Maziuka, seimo prezidento pirmiunoko pagalb.; adv. Konnie Savickas, buvęs legalis patarėjas ir stovi P. Maziuka, atstovas Don Varnas Posto N. 986. Antroje eilėje matomi: Leonardas Šimutis, "Draugo" redaktorius, adv. J. Grish, buvęs legalis patarėjas, kun. Karalevičius iš Bayonne, N. J., p-lė M. Avietinaitė iš Detroit, Mich.

Jonas Kuzmickis

Kai širdis prabyla

Kristaus kryžius stebina ateistą kari. — Mus stebina naujieji pasaulio dievukai. — Kai širdis prabyla, ji ramina antgamtėje.

Rašydama apie "Brangiųjų perlus", Marija Czapska patiekia tokį vaizdelį —

"Buvo tai Kauno Lietuvoje (tendencingas lenkų išsireikimas. J. K.), kai įsiveržė ten Raudonoji Armija. Dvarelio savininkas, išmestas iš savo namų, senelis su širdies liga gulėjo daržinėje, kur buvo sudėti daržininkystės įrankiai. Virš jo guolio kabėjo kryžius. Protarpiais kuris nors sovietų karys palikdavo savo eiles, slenkančias netolimu plentu, kad, įpuolus į tą daržinę, žvilgteriu į pamišėlį, į tikrą gyvą pamišėlį.

— Čto eto — kas tai? — staiga šūktelėjo vienas iš jų, beūsis jaunuolis. — Žmogus prikalta prie kryžiaus? Ką tai reiškia? — nustebęs išplėtė akis, kurias nukreipė į vyresnį draugą.

— Molči! — perspėjo jį šitas (atrodė kokių 40 metų amžiaus): — Eto Issus Kristus! — tylėk, tai Jėzus Kristus!

Sis dar atsiminė".

Mes dar atsimename

Ką žino apie Lietuvą Kęstutiai, Algiukai, Laimutės, Rožytės, kurie gimė ne Lietuvoje?

Jie žino tai, ką jiems tėvai papasakoja. Tėvai šiems mažiesiems sukelią pasakišką saulėto krašto ilgėsį, jei su meile apie Tėvynę pasakoją; abuojujama, jeigu nupelkia ir, pagaliau, tuštumą, jeigu visiškai nutyli.

Mes, suaugę, tačiau, gerai atsimename gimtąjį kraštą.

— Taip pasiilgau su rudeni-romantika laukų, miškų

gelstančiais lapais, kur nors bažnytkaimy skambančių varpų, — rašo vienas jaunuolis.

— Ir jaunimo — sveiko, linksmo, jauno, kuriame natūralus grožis, nuoširdumas. Tokių skaisčių mėnesienų naktys dabar. Atidaryt langą ir traukt gryną, kvėpiantį orą. Bet... juk čia tik dūmų kvapas, tik pravažiuojančių mašinų burzgimas, jų šviesos. Žalmargės karvutės sumaurojimas, juodberlio nusižvengimas daug mielesnis būtų.

— Todėl man ir atrodo, jog žmogus laimingiausias buvo tada, kai pats duoną augino, kepė, valgė. Ta technika ne palengvino, bet pasunkino gyvenimą. Pinigas paliko kaip dievukas. Juk dabar laikraščiai ir dvasinės vertybės karštais pinigų vertina...

Kai perskaičiau žodžius — "pinigas paliko kaip dievukas", — atsiminiau kitą garsų posakį: "Jei turi kišenėje pinigų, — tu ir išmintingas, ir rimtas..."

Naujieji dievai

Paul Scott-Montagu, svars-tydamas tikėjimo esmę, rašo, jog žmonės išgalvojė įvairių religijos aptarimų, tačiau, jo nuomone, esmingiausias esąs šis: **igimtas polėkis, glūdis kiekvienoje butyje, garbinti ir šlovinti Kūrėją.**

Aiškindamas šį savo tvirtinimą, P. Scott - Montagu rašo:

— Igimtas žmogaus galingas troškimas garbinti yra jo prigimties dalis. Net tada, kai nuodėmė, abuojumas ar tikėjimo prigesimas — kaip kar-ntais atrodo — panaikina šį

troškimą, — patyrimas moko, jog vis dėlto ne. Potroškis garbinti nebūna nei prislopintas, nei panaikintas: ieško kitų antplūdžių; garbė, vieno Kūrėjo privilegija, krypta tada netikrų dievukų, kuriuos sutvėrė nupuolęs žmogus, pūsėn. Žmogaus garbinimo dalyku lieka Žmoniškumas, Mokslas, Valstybė, Liaudis, Pinigas ar kitokios sudieintos abstrakcijos.

Tačiau ar Žmoniškumas palengvina žmogui? Ar daug padeda jam mokslas, pinigas?

Sunku šiandien kalbėti apie žmoniškumą, kai be gallesčio naikinamos ištisos tautos, Su baime žiūrima į mokslą, kuris vis tebetobulina žmones žudančius ginklus. Skersuojama į tas valstybes, kurios dėl dolerio, dėl pinigų susideda su pačiu raudonoju šėtonu.

Štai dėl ko, man rodos, skaudžiai prabyla lietuvių širdis, kai jis svetur nemato ne tik javais liūliuojančių tėviškės laukų, bet ne įkvepiančių dvasinių vertybių, kurias pakeičia "dievukas pinigas".

O, piktadariai!

M. Czapska patiekia ir kitą gražų atsitikimą:

— Kankinti tokį žmogų! — niršo kitas jaunas sovietinis žmogus. — Tokį teisingą! Piktadariai! O, piktadariai!

— Apie ką kalbi? — paklausė viena slaugė, stebėdama kareivio įniršimą.

— Neatsimenu, kaip vadinosi, bet skaičiau jo gyvenimą tokioj mažoj knygelėj... — Gal Jėzus Kristus?

— O taip! Įspėjai, sesele! Iš tikrųjų taip vadinosi! Buvo teisingas ir gallesingas, o žydai prikalė jį prie kryžiaus...

Kai taip kalba žmogus, kuris apie Kristų visai atsitiktinai sužinojo, — kur turi būti jėgų ir vilties šaltinis mums, katalikais gimusiems ir užaugusiems?

Be abejo, tikėjime, be abejo, dieviškajam Išganytojuje.

Kai širdis prabyla, mes negalime klaidžioti klystkelėmis. Matydami, kad naujoji pagonybė veda į naujų dievukų

Kariuomenė laipinama Kimpo aerodrome

Kaip atsitinka skaudžių faktų akivaizdoje

Kai okupantai skuba naikinti lietuvių tautą, mes išėiviai labai sielojamės. Sielojamės ne be pagrindo, bet savo krašto meilės jausmu žadinami. Mes išsiblaškę po platų pasaulį ir naikinamą savo Tėvynę. Mūsų patriotizmu stebisi svetimtaliai ir stato pavyzdžiu saviesiems.

Kas dabar dedasi mūsų Tėvynėje, turbūt aiški visiems sveikai galvojančioms. Vieni mūsų broliai žudomi, antri tremiami, kiti vėl šaukiami prie ginklų ir ruošiami karui už savo priešo imperialistinius tikslus. Ar gali jie eiti kariaut už tuos, kurie kankin-

garbinimą, — turime laiku patys susigriebti ir visu vidumi kilti aukštyn prie tikrojo Dievo.

Pasaulio išganymas yra Dievo valioje. Taipgi ir teisinga pasaulio taika yra Dievo valioje. Mūsų rankose — gilus tikėjimas ir malda.

Kai žmogaus širdis prabyla, kai ji kyla į dangų, — vargai ir skausmas įgyja kitokio spalvio.

savo vaikus nelietuviais. Kiti iš viso vengia vaikų, nors ir yra stambūs savininkai.

Kai vyksta tarp pasaulio milžinų kova dėl erdvės, mes, neturėdami nei pėdos savos žemės, negalime nekovoti dėl savo tėvynės laisvės. Todėl, kur ir kiek mūsų yra mes organizuotai kovojame tiesos žodžiais ir darbais su milžinišku priešu — tėvynės okupantu. Kaip kiekvienai kovai, taip ir šiai reikalingas kapitalas, kuris yra ne bankuose, bet mūsų apytuščiose kišenėse. Tam sukurtos organizacijos labai dažnai prašo iš mūsų aukų, kurios reikalingos šelpimui į vargą patekusių savo tautiečių ir tvirciausio mūsų ginklo išlaikymui — lietuviškai spaudai. Iš visų šalių dažnai girdime, kad pradedame pamiršti viešuosius svarbius reikalus, sumaterialėjame: prieš save pradedame matyti tik pinigų kalnus, kurių trokštame ku daugiau susizerti. Tada šykštims skirti bent kelis centus virš minėtiems tikslams, sunkiai ir ilgai pusalkani dirbame, kad tik greičiau sukrovus kapitalus.

Tai ne pirmas šis mūsų tautietis išėivijoje; tokių buvo ir daugiau ir gal bus.

Paminėdamas šį įvykį Argentinoje, nesakyčiau, kad nereikia taupyti arba santau-pas netiksčiai likviduoti. Šiuo noriu tik pabrėžti, kad dėl didelio taupumo negalima ap-leisti savo tautos reikalų, lie-tuviškumo, ar atsakyti, nuo šeimos.

Leonas Kančauskas.

ORGANIZUOKIME VAJUS

Didesnės lietuvių kolonijos vykdė vaju mūsų tautiečiams Europoje gelbėti. Dėja, ne visos kolonijos išnaudoja tą priemonę aukoms parinkti. BALF-o skyriai prašomi imtis iniciatyvos ir organizuoti viešas rinkliavas. Tai darydami Jūs priminsite vietos Amerikos visuomenei apie padarytas Lietuvos gyventojams skriaudas, o kartu surinksite lėšų taip reikalingam šalpos darbui.

BALF-o Centras.

Žmogus, save suradęs

Jį pasitiko vienuolyno abatas pilnas kaitros ir dulkių kelyje ir, įtartina žiūrėdamas į jo nusitrynusius drabužius, paklausė:

— Kur eini?

— Savęs ieškoti! — atsakė užklaustasis.

— Oho! — nusistebėjo abatas, — o kaip tavo vardas?

— Kaip kas nori, taip vadina...

— Na, gerai Ieškotojau, eime! Aš tau padėsiu surasti save...

Abatas nusivedė jį į didelį vienuolyną, kurio balti mūrai, žiūrėdami į vandenį, didžiavosi savim. Paveikslais papuoštame valgomajame sėdėjo broliai, rudi ir tylūs, atsukę nugaras į langus ir tuo paniekindami pasaulį.

— Naujas mūsų brolis, — tarė abatas susirinkusiems vienuoliams.

Vienas brolių paklausė:

— Ir kuo jis vardu?

— Ieškotojas, — atsakė abatas, sodindamas jį į brolių eiles.

BroLIAI truputį šyptelėjo ir palenkė galvas.

Pavalgę ir pasimeldę, užsitraukė ant galvos gilius gautbus, susinėrė rankas į rankoves ir ramiai ėjo po du iš refektoriumo chorū kalbėdami psalmes. Ieškotojas bėgo šen ir ten, bet taikiom brolių eilėm niekur nebuvo reikalingas. Kaip vėjas jis atšoko nuo senų susimąsčiusių medžių, kol nutvėrė ūkvedys ir nusivedė į vienuolyno raštinę.

— Ką tu moki, — paklausė ūkvedys brolio Ieškotojo.

— Ar reikia žmogui ką mokėti?

— Ką tu veiki, kuo garbini Viešpatį Dievą?

— Aš ieškau savęs.

— Savęs?! — pažiūrėjo ūkvedys įtartina ir valandėlę tylėjo.

— Taip, — patvirtino dar kartą Ieškotojas.

— Juk tu esi pats savyje, koks begali būti ieškojimas?

— Aš esu paleistas į žemę, kad surasčiau save tokį, kokį Viešpats Dievas nori mane matyti.

— Palauk, palauk! Tvarka lieka tvarka! — stabdė

jį ūkvedys. Aš turiu į vienuolyno knygas įtraukti visą: kas tu, iš kur, kokių namų? — Jis nepatenkintas užsišniaukė tabako, išpurtė barzdą ir atvertė storą knygą, į kurią broliai per kelis šimtmečius įsirašydami pirkosi už savo turtus rudą milinę ir ramybę. Pasiėmė plunksną ir rašė: "Vardas Ieškotojas", irgi koks keistas, o pavardė?

— Pavardė?

— Na taip.

Ieškotojas tylėjo.

— Kuo tavo įrašė knygoje, kai gimei?

— Aš nežinau, nepamenu.

— O tėvai kaip vadinosi?

— Jų nepažįstu...

— Tai kas tu esi?

— Žmogus.

Ūkvedys susinervino, kad gaišta veltui laiką kai kiti broliai tuo tarpu vaikšto sode. Dar užtėškė rašalo dėmę ant tos vietos, kur reikėjo įrašyti pavardę, ir visai susiraukė.

— Sakyk, ką moki? — Ieškotojas truktelėjo pečiais.

— Į virtuvę prie darbo... — ūkvedys nubaigė imetrikuliacijos aktą.

Virtuvėje nepasitenkinęs sutiko Ieškotoją vyresnysis virėjas: kam atsiuntė kamšai tokį. Ir jį nustūmė prie paskutiniųjų darbų ir virtuvės stalo, nes jis juk nieko neišmano apie didelius ir šventus dalykus. Ieškotojas ir miegojo ten pat virtuvėje ant stalo susirangęs ir po galvos pasikišęs alkūnę, kaip kad darydavo savo didelėse klajonėse, ir valgė tai, kas atliko nuo brolių stalo.

— Ir kuo tu garbini Dievą, — kartą paklausė virėjas.

— Savęs ieškojimu.

— Čia joks garbinimas.

— Kai save surasiu, visa padarysiu.

— Teisybė pasakius, jei taip nori, mes visi čia save suradome. Ir esame patenkinti, ir Dievas dosnus: visko duoda, bet mes užtai mokame garbinti jį. Andai šventas mūsų tėvas abatas su auksine plunksna ant gražaus popieriaus rašo šventus žodžius, kuriuos žmonės skaitydami ašaras lies. O brolis vargonininkas koks giesmininkas, kokias giesmes sudėjo, kaip liaupsina Viešpatį cimbolais. Mūsų poetas surasė pos-

mus Panelei švenčiausiai, o dailininkas visą Kristaus kančią ant drobės parodė, ir vis Dievo garbei. Na, paimekime, kad ir dailidė, jis iš medžio išdrožė simboliją, Dievui namą. Koks darbas! Net pats vyriausias vienuolijos abatas pagyrė ir davė iš savo sidabrinės tabakinės pašniaukti tabako. Nemanyk, kad aš tai jau nieko negaliu. Aš iškepiu kartą pyragą kaip vyskupo kepurę, kad net pats vyskupas ant viso stalo užgyrė. Ir Dievas mumis patenkintas, kokius stebuklus daro, tvirtindamas mūsų darbus.

Išmintingai skambėjo virėjo kalba, ir, ją patvirtindami, puodai žiūrėjo išdidžiai į Ieškotoją, kuris nuliūdęs mąstė prie šveičiamų indų. Nūnai pakėlė jis įkaitusį veidą ir paklausė:

— Kokius stebuklus?

— Aną vakarą, besakant pamokslą Tėvui Nikodemui, Kristus iš altoriaus į jį pažiūrėjo: toks buvo gražus pamokslas; ir visi tai matė.

Nūn dar labiau susimastė ir nuliūdo Ieškotojas. Ar jo ieškojimas negarbino Dievo? Ar tikrai jis nieko nemoka?

Pasilikęs vienai vienas virtuvėje, klaupėsi prieš nukryžiuotąjį Kristų ir, švelsdamas indus, su ašaromis meldėsi:

— Kam siuntei, Viešpatie, broli vėją, kuris liepė man eiti ir savęs ieškoti, kai reikalauji darbų, kurie — 2 — Žmogus save suradęs

Tave šlovintų? Kam davei broliams tiek daug, kad jie gali Tave visokiais būdais garbinti, o man nieko nedavė?... Juk Tu žinai mano širdies paslaplius...

Jo ašaros tekėjo kaip taikūs ir geras lietus ant valomų indų, ir jie blizgėjo lyg bažnyčios langai.

Kai indai nuėjo į stalą, juose sužiūro sienų šventieji paveikslai, ir šaukštuose spindėjo sruiba kaip perregimas gintaras. Pasivaideno broliams dangiški rojus valgiai, ir džiaugėsi jų gomorys, ir lūpos gyrė virėją, tik vienuolyno abatas, pamatęs stebuklingą indų grožį, pagalvojo apie Ieškotoją ir nusiu-tė iš virtuvės į bažnyčią darbam.

Bažnyčioje brolis rado spalvotą saulę, miegančią grindyse. Altorių auksas ir sidabras nežvelgė į jį savo skaitumo, o merkėsi polisiui kaip ir seni zakristijos veidrodžiai.

Jisai sustojo bažnyčios viduryje, kur suposi aliejinė lempelė, įsiklausė į save ir staiga pasidarė sunki

ši tyla. Jis puolė prieš altorių, bučiavo akmens grindis ir šiame ramiame priezbiterijos pavėsyje drebėjo kaip savo klajonių didžiausioje kaitroje.

Atsikėlęs šveitė indus, grindis, langus ir altorius. Tyros daiktų spalvos pripildė visą bažnyčią. Žmonės, išsimušę iš dienos gatvių, rado čia paslaptinę ramumą, kuris pripildė juos nauja jėga eiti vėl į kelią ir pakelti kaitras. Ir broliai dažniau nutraukdavo akis nuo maldaknygių ir siųsdavo į taikųjų spalvų žaidimą. Tada trumpai akimirkaiteidavo tai, ko jie ieškojo senose knygoje.

Brolis Ieškotojas, triusdamas bažnyčioje, girdėjo daugel pamokslų kuriuose auksaburniai tėvai prakleidė žmogaus kelius į laimę. Jis klausėsi ir mąstė ir naktimis nemigo. Ir vieno vidurdienio tyloje susūko džiaugsmingu balsu, kad net užsnuđę vargonai išsigando. Padėjo prie altoriaus savo skudurus ir šepetčius, pasakė dėkui ir nuėjo tiesiai pas abatą.

— Tėve, — tarė jis, — aš suradau save.

— Na, matai, ar aš nesakiau, broli, — kalbėjo pasitenkinęs abatas, ir jo veidas šypsojosi.

— Aš išėinu, — tęsė brolis Ieškotojas.

— Kur? — nustebė abatas.

— Į savo kelią, kurį man parodėi.

— Aš atvežiau tavę į vienuolyną ir parodžiau neturto, meilės ir pasiaukojimo kelius.

— Tu atveđei mane čia, kad aš išgirsčiau tuos žodžius, kuriuos seniai turėjau girdėti, o jie yra: elk ir mokyk!

— Mes tą ir darome.

— Taip, abate, tik iš koplyčios į savo ceļę mes nešame šviesą, kai tuo tarpu pasaulis yra paliktas tamsoje.

— Broli, manęs tai nemokyk! Tiek šimtmečių gyvuodama mūsų vienuolija žino, ką daro!

Brolis Ieškotojas nusivilko vienuolino abatą ir užsidėjo senus susitrynusius skarmalus. Visas vienuolynas žiūrėjo į jį ir nerimo, o broliui švietė didelė gera saulė ir iš ūkanų išnėrė ilgas baltas kelias. Jisai driekėsi tolyn, savo begalybe kuteno širdį ir nešė kelionės svaigulį.

Ieškotojas pasiėmė obels lazda, iš namų išsineštą, ir išėjo.

(Fragmentas iš rengiamos knygos "Septynios Legendos").

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUOSE

Apaštaly ipėdinis Stoughtone

Vyskupai yra apaštaly ipėdiniai. Apaštalai kūrė krikščioniškas bendruomenes, mūsiškai tarant, parapijas. Vėliau lankė jas, stiprino, kaip dabar lanko ir stiprina diecezijos parapijas vyskupai, teikdami sutvirtinimo sakramentą.

Rugsėjo 16 d. Stoughtone lankėsi ir sutvirtinimo Sakramentą teikė vysk. Erik Francis Mackenzie, vienas iš naujai konsekruotų Bostono arkivyskupo pagalbininkų.

Ta proga man prisiminė, kaip sutikdavom vyskupus Lietuvoje. Prie parapijos ribų laukdavo gražiai pasipuošę ir šauniai išsirikiavę raiteliai ir policija. Prie pat miestelio visada pirmi pasitikdavo žydai su tortu ir midumi. Rabinas tardavo ir keletą žodžių. Vyskupas atsakydavo hebraiškai.

Visa katalikiška visuomenė ir jos organizacijos sutikdavo vyskupą prie aukštų papuoštų vartų. Sveikindavo ir įteikdavo gėlių arba savo darbo rankų dovanų. Klebonas su savo kaimyniniais kunigais įteikdavo stulą ir duodavo kryžių ar relikvijas busuoti. Vyskupui laiminant susirinkusius ir chorui giedant "Ecce Sacerdos magnus", visi sueidavo į bažnyčią. Čia būdavo raportas iš parapijos gyvenimo. Vyskupas atsakydavo, kaip pagirdamas, o kaip ir papeikdamas.

Amerikoje man stebint pirmąją vyskupo vizitaciją, atrodė viskas paprasčiau.

Pasimeldęs vyskupas apsirėngė liturginiais rūbais, atskaitė maldas į Šv. Dvasią ir išėjo teikti sutvirtinimo sakramento. Buvo iš viso 124; jų tarpe 5 su lietuviškais pavardėmis. Man buvo nauja, kad visiems berniukams duotas vienas sutvirtinimo tėvas, o visoms mergaitėms — viena motina. Suprantama, čia darbo karštis, visi triūšia dirbtuvėse.

Po to buvo trumpas vysku-

● **Kunigų Vienybės** Čičagos provincija išsirinko naują valdybą, kurion įeina: pirm. kun. A. Martinkus, vicepirm. kun. A. Linkus, sekretorius kun. J. Borevičius, S. J., išdininkas kun. P. Katauskas.

● **Kaf. Darbininkų klubas**, Brooklyne, N. Y. savo veiklai pagyvinti nutarė ruošti paskaitas, prakalbas ir kitokias pramogas. Klubas planuoja savo apylinkėje nusisamdyti krautuvėlę.

po žodis apie Šventąją Dvasią. Jo žodžiai nunešė mano mintį pas kaimynus, kurie buvo katalikai, o dabar laiką "savo" tikėjimo manydami, kad Dievas yra tik dvejuose asmenyse — Tėvas ir Sūnus, o Šv. Dvasia, anot jų, tik Tėvo meilė Sūnui, ne Asmuo. Jie atmetė tradicinį tikėjimą apie Trejybę nesuprasdami Šv. Rašto žodžių: "Eikite tat ir mokykite visas tautas krikštydami juos vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios" (Mt. 28, 19-20), arba: "Yra trys, kurie liūdią danguje: Tėvas, Žodis, ir Šv. Dvasia". (1 Jon. 5, 7).

Suteikęs palaiminimą vyskupas lydinas dvasiškių išėjo iš bažnyčios. Prie durų sučiapsėjo foto aparatai: daugiau negu dešimtys korespondentų norėjo įamžinti naują vyskupą.

Stoughtonas liko atmintinas ir Ganytojui: tai pirmą vizitaciją. Pasakęs "God bless you", išvažiavo. **Mik.**

PADEKA Norwood, Mass.

Nuosirdžiai dėkoju visiems norwoodiečiams, kurie kokiū nors būdu prisidėjo ar pasidarbavo gerai, pasisekusiame piknike BALF'o naudai.

Visų pirmą vietos klebonui, kun. Norbutui ir kun. Janiūnui už garsinimą per visas pamaldas bažnyčioje; rengimo komisijos nariams: E. Tvaskienei, K. Kašėtaitei ir Adomaitienei; BALF'o skyriaus valdybai: pirm. Šimėnui, rašt. Šakeniui, Zareckui, Zarankai, V. Kudirkai, p. Vasiliauskėnei ir A. Tumui; Liet. vyčių 27 kuopai, ypač daug pasidarbavusiam jos pirmininkui Jonui Šipuliamskui, M. Marksiui ir A. Navinskiui, A. K. Neviackui, Martišiui, P. Bložiui, Juozui Versiackui, A. Tumavičiui, G. Kakanauskui, J. Pečiuliui, A. Klimui; merginoms: K. Kašėtaitei, Kulbokaitėi Zarancaitei ir Šimonaitėi; daug pasidarbavusiam ir prisidėjusiam auka mūsų bizernijai, kuris aprūpina angliais ir aliejumi ne tik Norwoodą, bet ir apylinkes, Aleksandrui Navickui ir visiems piknike dalyvavusiems. Visiems nuosirdus ačiū. Pikniko pelnas skiriamas likusiems Vokietijoje ligoniams seneliams ir mažiems vaikams.

Apmokėjus visas išlaidas, gryno pelno buvo \$113.75. \$100.00 pasiūsta Vokietijoje pasilikusiems seneliams ir ligoniams sušelpiti.

Jurgis Versiackas, rengimo komisijos pirm.

PARAMA LIGONIAMS IR SENELIAMS

Lietuviai tremtiniai, privirsti likti Vokietijoje ar Austrijoje dėl ligos ar senatvės, yra atsidūrę labai sunkioje būklėje. Jie kreipiasi į BALF-ą ir į Amerikos visuomenę prašydami paramos. Kiek turėjo surinktu gerybių, BALF-as jas išsiuntė. Šiuo metu rengiamas didesnė maisto siuntos, bet tam reikia pinigų. Kiekviena auka yra brangi. Ji padeda palengvinti vargą likusiųjų tremtinių Europoje.

Džiugu yra pranešti visuomenei, kad Rochesterio (N. Y.) BALF-o skyrius yra surinkęs aukų ir prisuntęs BALF-o Centrai \$500 čekį, o

IR APAKUSIEJI PRADEDA TRUPUTĮ PRARĖGĖTI

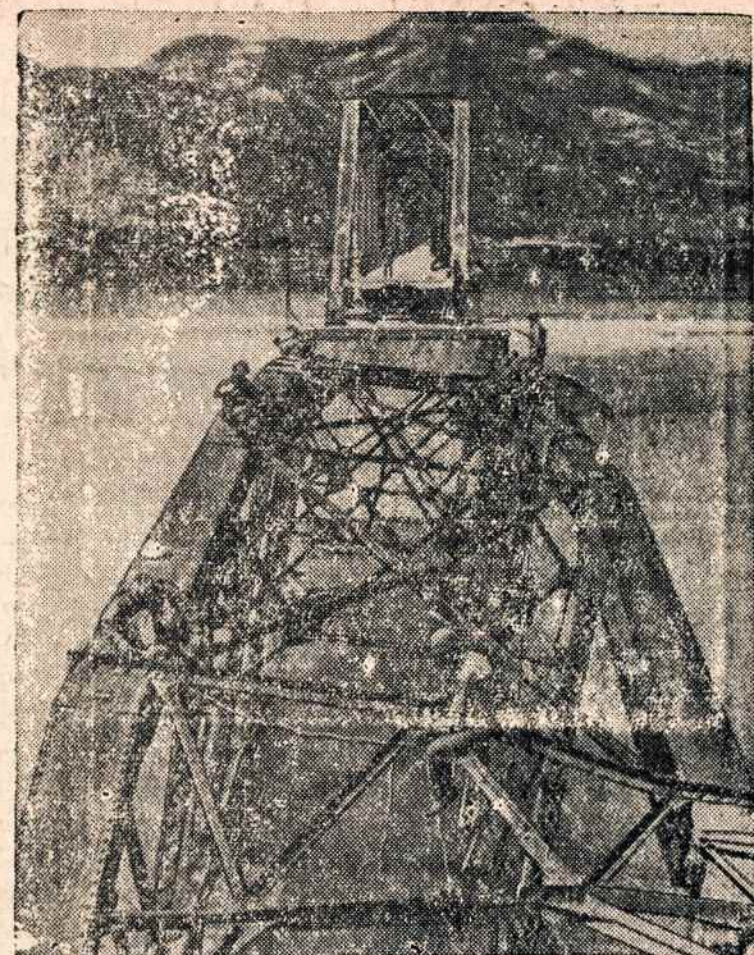
F. B-us

Kaip gerai žinoma, K. Bažnyčios skelbiamoji moterystės neišardomybė turi nemažai priešų. Ypač griežtai nusistatę prieš ją visokio plauko Markso sekėjai. O tarp jų, be abejo, pirmutinė vieta priklauso komunistams - bolševikams. Jie juk tariasi tik vieni teisingai suprantą, aiškiną ir gyveniman vykda Markso mokslą, į kurį, kaip į kokią didžiausią šventenybę, akklai tiki. Pasak jų, neišardoma santuoka yra moters pavergimas, o šeima tai buržuazinis prasimanymas. Žmonių gyvenime turinti viešpatauti "laisva meilė", gi vaikus auginti ir auklėti yra valstybės dalykas.

Savaime aišku, kad pagrobę Rusijoje valdžią, kaip kitus savo mokslo dėsnius, taip ir šįjį, nedelsdami, pradėjo jį vykinti. Per 30 metų, be abejo, spėjo pasirodyti to vaisiai. Koki jie buvo, smulkii ir tikslji žinių nėra, nes SSTR. visuomet buvo aklinais atsitvėrusi nuo viso pasaulio, ir niekam neleido arčiau pažinti jos tikrojo gyvenimo. Tačiau be baimės suklysti galima tvirtinti, jog labai liūdni. Juk, savaime suprantama, kad negalima eiti prieš aiškius prigimties ir Kūrėjo įstatymus, nepatiriant skaudžių tojo apakimo pasekmių. Netruką jos pasireikšti ir SSSR. Išvyravo nepaprastas ištvirkimas, paplito lytinės ligos, atsirado tūkstančių tūkstančiai niekieno vaikų, gyventojų prieauglis ėmė smarkiai mažėti. Be abejo, negalėjo to nepastebėti šalies vairuotojai. Šiaip jau gal būtų jie tuo nė kiek nesisielėję, nes žmonės jiems ne svarbu. Bet dabar, kai karo nuniokotam kraštui atstatyti reikia daug darbo jėgų, kai pasigrobtoms šalims išlaikyti reikia milžiniškos kariuomenės, kai svajojamajam pasaulio užkariavimui reikia jos dar didesnės, negali jie nesirūpinti ir negalvoti, kokių priemonių imtis, kad gyventojų skaičius ne tik nemažėtų, bet, atvirkščiai, tinkamai didėtų. Ir čia pats sveikas protas atvėrė jiems akis ir parodė, jog kitos priemonės nėra, kaip tik grąžinti, pirmą taip niekintąjį šeimų gyvenimą, pasmerkti, pirmą taip garbintąjį "laisvąją meilę",

paskelbti griežtą, pirmą taip neigimą, moterystės neišardomybę. Todėl jau 1944 m. buvo išleistas įstatymas gerokai pasunkinąs ištuokas. Gi dabar, kaip pranešama iš Maskvos, rengiamasi išleisti dar griežtesnių santuokos neišardomybę ir šeimų gyvenimą liečiančių įstatymų. Tarsi įvadas į tai buvo prof. Kolbanovskio paskaita tema: "Meilė, santuoka ir šeima socialistinėje bendruomenėje". Gana įdomus jos turinys.

Pradžioje Kolbanovskis pažymėjo, kad biologinį potraukį vienas į kitą turį ir gyvuliai, tačiau meilė esanti tik tarp žmonių. Jos pamatas, be abejo, esąs biologinis, bet visą jos pastatą sudaranti harmonija tarp dvasios, jausmo ir socializmo. Komunizmui visiškai svetima esanti pažiūra, kad tarp vyro, ir moters esą vien biologiniai santykiai. Moteris nesanti vyro vergė, ar kokia jo valdinė. Ja negalima naudotis kaip priemone ūkiniam tikslams. Kapitalistiniuose kraštuose net ir dabar esąs paprotys tuoktis vien ūkiniais sumetimais ir, nors pasitaiką laimingų "buržuazinių" moterystė, bet tai esanti tik išimtis. Tarybų Rusijoje kai kas dar ir dabar galvojęs apie "laisvąją meilę", kuri savaime iškilusi revoliucijos pradžioje, kurią tačiau Leninas griežtai atmetęs. Tokia "meilė" esanti tarybinės bendruomenės neverta. Netiesa, taip pat, jog marksizmas reikalaujęs, kad vaikų auklėjimas turį būti atiduotas valstybei. Daug moterystėjų esą dar ir šiandien Rusijoje netvarkoje, bet priešingai Amerikai, nuolat vis didėjęs rimtų santuokų skaičius. Komunizmas stengiasi sudaryti sąlygas, kad nereiktų ūkiniais sumetimais mažinti gimimų. Ištuokos, dėl kurių vaikai pasilieka pusašlaičiais, esančios didelis nusikaltimas. Ištuokų priešastys, iš vienos pusės, esą per skubūs susituokimai, dėl ko negalinčios šalys viena kitos pažinti, iš kitos pusės, pavyduliavimas — tasai buržuazinis jausmas, — kurs glaudžiai susijęs su nuosavybės savoka, ir kurs nesąs vertas tikro socialisto. Sveika šeima esanti būtina valstybės

Atstatomas sugriautas tiltas

LIETUVIAI PASAULYJE

Meldžiasi, kad Dievas atlygintų

Vladas Sakalauskas iš Danijos "Darbininkui" rašo:

"Būdamas vargšas pabėgėlis (60 met.) žmogus, negalėdamas jums už siuntinėjimą laikraštį atsilyginti, širdingai dėkodamas pasizadu bent melstis už mano geradarius, kad Dievas jums atlygintų, nes čia Danijoje mes neturime jokios lietuviškos spaudos. Tai galite suprasti, gerbiamieji, kaip džiugu gauti ir pasiskaityti laikraštį gimtąja kalba".

Iš laiško matome, kad mūsų tautiečiai yra pasilgę ne tik lietuviško spausdinto žodžio, bet ir lietuviškų giesmių. Toliau jis rašo: "Mus kartą į mėnesį aplanko čia kunigas iš Alborgo miesto ir atlaiko šv. Mišias.

gyvenimui palaikyti, jaunuomenei auklėti ir šalies gamybai kelti.

Toks yra trumpas tosios paskaitos turinys. Kaip matome, netrūksta joje visai teisingų minčių. Tikriausiai, jos yra ne vien prof. Kolbanovskio, bet ir visų šalies vairuotojų. Juk totaliniame režime, ypač tokiam, kokis yra SSSR. asmeninių pažiūrų ne tik negalima skelbti, bet net ir turėti, o reikia būtinai laikytis viršūnių nustatytosios linijos. Kitaip — bus šalies išdavimas su visomis savo pasekmėmis.

Taigi gyvenimas ir sveikas protas pradeda bent vienoje srityje atmerkti apakusiems marksistams akis. Kad tai padarytų ir kitose!

Manchester'io N. N. naujienos

— Buv. tremtinių Daugėlių šeima š. m. rugsėjo mėn. 21 dieną turėjo pirmąją paskaitą su dainomis Goffstown'o moterų "Unity" klubos norėms. Po programos, kuri užtruko 2 valandas, klubo prezidentė pareiškė: "Mes žinome, kad D.P. Europoje vargingai gyvena, bet mes niekuomet neįsivaizdavome, kad jų skurdas, pavaizduotas dokumentinėmis nuotraukomis ekrane, būtų toks didžiai žiaurus. Mūsų bendruomenė dar šį rudenį laukia iš Europos atvykstančių keletos D.P. šeimų. Jūs padėjote mums suprasti iš kokių sąlygų jie išvyksta".

— Paskutinis šių metų Man-

Norwoodo (Mass.) BALF-o skyrius atsiuntė \$100 čekį.

Nuo šalpos darbo neatsilieka ir pačių tremtinių organizacijos. Tremtinių draugija iš Melroso Park atsiuntė \$20.00 čekį.

Visiems aukotojams ir rėmėjams BALF-o Centras šelpiamųjų vardu širdingai dėkoja.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

TRY OUR DELICIOUS —
FRIED CLAMS — FRIED CHIKEN — SANDWICHES
FRENCH FRIES — ONION RINGS — ICE CREAM
FOUNTAIN SERVICE
Open 11 A.M. to 12 P.M. 7 Days Per Week

THE MEADOWS

ROUTE 111

HUDSON, N. H.

Koresp.

Lincoln Mercury
Tel. 8-1340
Pirm Pirksiant Karą, Atsilankyk Pas Mus.
Atidaryta Vakaraus.
MAHONEY & FAY, INC.
119 Belmont St., Brockton, Mass.

BROTHERHOOD OIL CO.
Pečiams ir šildymui aliejus.
Urmu ir Retail
Tel. 6140
Mes įdedame apšildymui sistemą "Metered Service"
574 No. Montello St., Brockton, Mass.

ŠACHMATAI

— veda K. Merkis —

□ Lietuviai rodo gerą sezoną pradžia. Ar ne džiūgu konstatuoti, kad šis rudens sezonas prasidėjo gražiais lietuvių šachmatininkų laimėjimais: Povilas Vaitonis laimėjo Ontario pirmenybes ir Ontario čempiono titulą. Kazys Škėma — antras Naujos Anglijos pirmenybėse. Algirdas Nasvytis — antras Ohio pirmenybėse. Povilas Tautvaiša — pirmųjų penkių tarpe Illinois pirmenybėse. Kazys Merkis — pirmas Massachusetts žaibo turnyre.

Tokie lietuvių laimėjimai gražiai pasitarnauja lietuvių vardui kelti. Amerikos šachmatų spauda štai pastebi:

— **Baltic Menace Grows in Chess**, rašo Chess Life (rugs. 5) ir prideda: "Baltiečių išsiplėtimo gresmė šachmatuose darosi vis ryškesnė kiekvieną mėnesį. Ne vien JAV ir Kanada turi varžytis su pavojingais lietuviams ar latviams, kaip Povilu Vaitoniu, Povilu Tautvaiša, J. Žaliu ir t.t., bet ir tolima Australija tai junta".

Straipsny dar išvardinti Berzarino, Lidumso, Lelio ir Vaitkaus laimėjimai Adelaidėj, Rentalio — Taskonijoj ir K. Ozolio — Victorijoj.

□ **JAV būtų pirmoj vietoj**, jei pasaulio pirmenybėse būtų skaičiavę taškus iš rungtynių, o ne iš partijų santykių. Štai lentelė (laimėtos rungtynės pažymėtos +, pralaimėtos — ir lygiomis =):

1. JAV + II — 0 = 4 taškų
2. Jugoslavija + 11 — 1 = 3 taškų
3. Argentina + 12 — 2 = 1 taškų
4. V. Vokietija + 11 — 2 = 2 taškų
24.

□ **Kas rungsis su Botvinniku**. 10 partijų matčas tarp Budapešto turnyro nugalėtojų D. Bronšteino ir J. Boleslavskio baigėsi lygiomis. Kiekvienas jų laimėjo po 2 partijas ir po 8 baigė lygiomis. Matčas padidinamas dar 2 partijom.

□ **Illinois pirmenybes**, Rockford, Ill. laimėjo Albert Sandrin, 1949 JAV open p-bių nugalėtojas, surinkęs 6½ - ½ taškų. 2 - 3 v. K. Wiegman ir Paul Poschel po 5½ - ½. Ketvirtą vietą dalinasi K. Nedved, Povilas Tautvaiša, A. Kaufmann ir R. Fletcher. Viso 44 dalyviai, 7 ratai šveicarų sistema.

□ **Chicagos Grandis** įveikė draugiškose rungtynėse Hyde Park šachmatų klubą 9-2. Taškus pelnė: Tautvaiša 0, Antanaitis 0, Estka 1, Kaunas Ks. 1, Šalkauskas 1, Karpuska 1, Kaunas J. 1, Ramašauskas 1, Bobelis 1, Rušinskas 1, ir Racaitis 1. Tautvaiša pralaimėjo Sileon'ui, o Antanaitis — Kaufman'ui.

Grandis baigė grupės turnyre nors nėra baigtas, bet

pirmieji trys jau yra aiškūs, būtent: Estka ir Antanaitis po 6-1 taškų, Karpuska 5-2.

□ **Boylstono klubo žaibo turnyrą**, rugsėjo 28 d. laimėjo Kazys Merkis su 8½ - 1½ taškų (lygiomis su Škėma ir pralaimėjo Keller'ui). Kazys Škėma antras su 7½ - 2½ taškų (pralaimėjo H. Daly ir 3 lygiomis). 3 - 5 v. Harlow Daly, Keller ir Selletzky po 6½ - 3½ taškų. Viso 11 dalyvių.

□ **Estas Paul Keres** laimėjo Varšuvos turnyrą su 14½ - 4½, pralenkdamas Barca, Szabo (abu vengrai), Taimanova, Bondarevsky ir kt. Viso 20 dalyvių. Keres laimėjo 11, pralaimėjo tik 1 ir 7 baigė lygiomis.

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO PARAMA

Lietuvių Demokratų Klubas, 9-as Ward Chicago (Roseland), atsiuntė BALF-o Centrai \$100.00 čekį lukišiams Europoje mūsų tautiečiams gelbėti. Klubo pirmininkas St. Dambro mums rašo: "Mes šelpiame lietuvius ir remiame jų gelbėjimą iš prakeiktų komunistų rankų".

BALF-o Centras dėkoja Klubui už auką ir užtikrina, kad jų pinigai bus didelė parama mūsų ligoniams ir paliogėliams, kurie turi vargti ir kentėti dėl komunistų persekiojimų.

Būtų gera, kad ir kitos organizacijos bei klubai pasektų šį pavyzdį ir paremtų šalpos darbą.

BALF SANDELYJE GAUTI DRABUŽIAI IR KITI DAIKTAI 1950 M. RUGPIUCIO MEN.

Indiana
South Bend, Olšauskas 39 sv.
Massachusetts
Oxford, A. Gulben 68 sv.; Westfield, K. Tutkevičienė 13; Worcester, Bojorin 26.

Michigan
Detroit, BALF 76 skyrius 300, J. Gindzdaitis 225.

Maryland
Baltimore, K. Matuliasukas (BALF 64) 280.

Kansas
Kansas City, Antone Lobeck 17 sv.

New Jersey
N. N. 19; Linden, Elena Strazd 14; Newark, A. S. Trečiokas 128.

New York
Brooklyn, J. Juškevičius 4, Ališis 30, J. Valaitis 18, Magd. Jankevičiūtė 26, U. Vasiliauskaitė 18, A. Ignaitis 6, J. Stankevičius 12, Justina Klein 20, Mačiulaitis 15, Marė Dalgirdienė 18, B. Jacikevičius 8, Vl. Riknevičius 73, K. Kairiūnas 5, Mikas Kazeniauskas 4, P. Pupius 19, St. Kučienė 14,

BALF 100 skyrius 12, K. Senulis 20; New York, M. Valušienė 5, P. Blozis 21; Great Neck, A. Vasiliauskas 658; Binghamton, P. O. Patt 34.

Ohio
Akron, Trumpikas 355.
Pennsylvania
New Phila., Sacred Heart Church 70; Phila., Adam Oželis 98, Šv. Kazimiero parapija 800.

Canada
Toronto, A. Diržys 3.
Už atsiųstus drabužius ir kitas gerybes BALF vadovybė visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja.

Įvairūs daiktai vis dar reikalingi pasilikusiems Europoje lietuviams tremtiniais, todėl kiek galite siųskite BALF'ui šiuo adresu:

United Lithuanian Relief Fund of America
105 Grand St., Brooklyn, N. Y.

BALF CENTRE GAUTOS AUKOS 1950 M. RUGPIUCIO MEN.

Connecticut
New Haven, Moterų S-gos Conn. Apskr. 25.00; Stamford, S. Cibulskas 5.00.

Illinois
Chicago, Br. Ambroziejus 10.00, B. ir S. Stašiai 5.00, St. Chaplis 10.00, P. Kazelis 1.00; Melrose Park, S. Brazinski 2.00; Mt. Vernon, Kun. J. Gasiūnas 6.00; Springfield, Moterų Są-gos skyrius ir Tremt. Kultūros Būrelis 44.00.

Indiana
St. Mary-of-the-Woods, H. Idzelevičius 5.00.

Massachusetts
Athol, M. M. Koczan 1.00.

Michigan
Albion, V. Simaškevičius — 25.00; Detroit, Anna Yankus 15.00, BALF 76 skyrius 300.

New Hampshire
Manchester, BALF 53 skyrius 40.00.

New Jersey
New Brunswick, J. Kazragys 10.00; Newark, A. Kvederavičius 2.00.

New York
Brooklyn, J. Beliūnas 1.00, Smulkios Aukos 20.99, Alb. Zelvys 5.00, J. A. Kregždys 5.00, V. Jonikas 1.00, K. Norkevič 1.00; Flushing, M. Lau-

Boļševikai už geležinės sienos žmonėms rodė šitokius vaizdus su parašu: "Seoul miesto gyventojai džiaugsmingai sveikina Korėjos liaudies respublikos tankus". O tie tankai yra rusų gaminti. Įdomu, ką jie dabar žmonėms parodys, kai nagsų nusiųs?

Vilkas ir eriuakai

Vaikė vilkas avelės pagiry, pagiry. Slėpė iltis ir nasrus už riestos uodegos. "Buriu, viso į bruzgyną! Ei gigy, ei gigy!" "Kai taršysiu jūsų kailį, nebebliaukite mamos!"

Lipdė Kremlius "žemės rojų pavolgy, pavolgy. Slėpė pjautuvą ir klijų už rausvos vėliavos. "Visi lyskit į tą būdą! Ei gigy, ei gigy!" "Čia užteks jums ir kacetų ir kolchozų vėliavos!"

Šalaputra

galienė 5.00; New York, C. Bure 5.00, I. Bučinskas 2.00; Richmond Hill, Julija R. Shushys 50.00.

Ohio
Cleveland, N. Bielinis 5.00, A. Kilikevičienė 25.00.

Pennsylvania
Ambridge, B. P. Gramba 5.00; Elmhurst, J. Gabalis — 5.00; Philadelphia, V. Mingela 1.00; Pittsburgh, BALF važaus k-tas 178.40; Pittston, J. Arlauskas 5.00; Reading, J. G. Shaulis 10.00; Villanova, B. Balsaitis ir Mrs. Emilija Naske 15.00; Westbrook Park, H. Kemeklis 18.62.

Wisconsin
S. Milwaukee, BALF 69 sk. 51.50.

Canada
Winnipeg Manitoba, Kana-dos Liet. Moterų Draugija — 10.00.

Narių mokesčiai
BALF 36 skyr., Stamford, Conn. — 3.00; BALF 59 sk., Haverhill, Mass. — 7.00; BALF 76 sk., Detroit, Mich. 98.00; BALF 95 sk., E. Chicago, Ill. — 30.00.

Yra daug mūsų tautiečių, kurie neturi jokių geradarų užjūriuose, kurie juos laiko 'nuo laiko medžiaginiai paremtų. Daug yra šeimų, kurių tėvas yra ligos prirakintas prie lovos ir savo šeimos negali aprūpinti, kai tuo tarpu žmona su mažais vaikais ir senais tėvais turi gyventi iš DP stovyklose gaunamų trupinių. Žinau konkrečius atsitikimus, pav., buvusioj DP sanatorijoje — Edmundsthalje (netoli Wentorf) kai tėvas gavęs dovaną iš BALF maistu ar rūbais pats ją nepasinaudojo, bet tuoj pasiuntė savo šeimai gyvenančiai DP stovykloje, nes ta dovana ten buvo dar reikalingesnė, nei sanatorijoje. Kadangi mane šelpia esąs USA brolis, tai ir aš, nekarta seniau iš Jūsų gautą maistą tokiam šeimoms tėvui esu atidavęs. Šį kartą gautus iš Jūsų rūbus pasidalinau su vienu klaipėdiečiu (neturinčiu DP teisų), kurio šeima gyvena iš bedarbiams teikiamos pašalpos, netoli Ratzberge. Išvykti nežinau ar kada begalėsiu, todėl už tą materialinę ir ypač moralinę paramą prašau priminti mano gilią padėką.

B. Banevičius.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. 80uth Boston 8-0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
TEL. PA-7-1233-W

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejankos šaknis, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egipto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centrinės Amerikos, Meksikos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžias. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerkutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pokelį. Prisiunčiam ir jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

NAMŲ SAVININKAMS

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisome stogus, gatarus ir kaminius. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvyrutę arba telefonuokite: John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. RA 6-1177-J. So. Bostono ofisas, 409 Broadway, room 4 nuo 5-7 vakarais.

WE CARRY A COMPLETE LINE OF FARM NEEDS

Farmall Tractors
McCormick - Deering Farm Machines
International Trucks, Parts & Service
Refrigerators & Home Freezers
Good Used Trucks and Used Farm Machinery

MCCARTHY EQUIPMENT COMPANY
1740 MAIN ST., BROCKTON, MASS.
Tels. 6385 — 8-0771

CADILLAC PONTIAC

WM. H. BASSETT CO.

1782 Main St. 33 Main St.
BROCKTON, MASS. BRIDGEWATER, MASS.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite: **BORIS BEVERAGE CO.** J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.C.
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1293.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Stela Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Finansų Rašt. — B. Čiūnienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Iždininkė — Ona Slauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tvardkarė — M. Matejoškienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos rinkalinių kreipkitės pas protokolų raštinkę.

ŠV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass. Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass. Protokolu Rašt. — Kazys Rusteika, 206 L St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Iždininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass. Maršalka — Jonas Zaldis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos rinkalinių kreipkitės pas protokolų raštinkę.

Tel. AV 2-4026
J. Repshis, M.D.
Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8.

Mt. Hope Florist
formerly Jacob's,
the Florist
73 Battles Street,
Brockton, Mass.
Tel. Brockton 8-0785
Funeral Work and Corsages
a Specialty

GRABORIAI
S. Barasevičius ir Sūnus
Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. S0uth Boston 8-2590
Avenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
80uth Boston 8-3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITKUS
Funeral Home
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia Šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos patios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT
FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekinas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims dykai
Tel. Brockton 3368

ZALETSKAS
Funeral Home
564 East Broadway
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

Kur Bakužė Samanota
— 12 istorijų ir 12 pasakų. Parašė Antanas Vaičiulaitis. Knyga turi 288 pusl. Kultūros Instituto leidinys. Kaina \$2.00.
"DARBININKAS"

Atlaidų Šaltinis

Tėvo Kazimiero Kapucino Paminklinė Maldaknygė

Yra tikrai patraukli, graži ir turininga. Atspausa stambiomis raidėmis, stipriais odos apdarais, turi paukuotus kraštus ir lietuvišką kryžių viršelyje. Švenčių kalendorius siekia iki 1993 metų, kas retoje maldaknygėje pasitaiko. Turi 574 pusl. ir kainuoja tik \$3.75.

Atlaidų maldas yra peržiūrėjęs Tėvas Dr. Kl. Zalalis, O.F.M. Užsakant "Atlaidų Šaltinį" prašomė užpildyti šį kuponą:

DARBININKO Administracijai
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Šiuo siunčiu \$3.75 ir prašau man prisiųsti "ATLAIDŲ ŠALTINĮ".
Vardas ir pavardė _____
Adresas _____

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Pranciškaus šventė
Spalio 4 d., 9 v. r., Šv. Petro parapijos bažnyčioje bus giedamos šv. Mišios parapijos mokyklų vaikų, mokyklų rėmėjų ir pranciškonų tretininkų intencijoms. Be suaugusiųjų, visi abiejų mokyklų vaikučiai dalyvaus šiose šv. Mišiose ir giedos jas. Po pamaldų, vaikučiai išpildys programą šv. Pranciškui, ir kitiems Pranciškams pagerbti. Po to eis į namus ir turės laisvą dieną.
Lietuviškai vaikučiams misijos prasidės ketvirtadienį, 8:30 v. p.p.
Angliškai vaikučiams misijos bus už dviejų savaitių.

Vyskupas Eric F. MacKenzie,
kalbėdamas Newman klubo Šv. Onos parapijoje, Back Bay, pasmerkė divorsus ir persiskyrimus ir pareiškė, kad persiskyrėliams trūksta dvasinio nusiteikimo ir vedybų sakramento supratimo.

Prof. Dr. K. Urbonavičius
rugsėjo 30 d. grįžo namo iš New England Deaconess ligoninės. Priežiūroje dr. Juozo Landžiaus ir slaugės, dabar gydomi klebonijoje. Dar užtruks kiek laiko, kol galės laisvai vaikščioti.

Tėvas Bružikas, S. J.,
spalio 1 d., 7:30 v. v. pradėjo pirmą misijų savaitę moterims ir merginoms.
Vietiniai kunigai ragino visus pasinaudoti šv. misijomis, pasimelsti už savo, ir artimo reikalus ir priimti Sakramentus.

Diakonų šventimai
Praeitą penktadienį, rugs. 29 d., vysk. Eric MacKenzie šventino diakonais Šv. Jono seminarijos 1951 m. klasės subdiakonus, tarp jų ir 3 lietuviai: Ed. Svioklą iš Brocktono, Juozą Svirską iš Haverhill, ir Antaną P. Knežį iš Norwood, Mass.
Šventimai į kunigus numatyti balandžio 11 d. 1951 m.

Susituokia nauja porėlė
Spalio 7 d., 2 v. p.p. Bronislovas Markellonis, gyv. 321 W. 4th St. susituoks su panele Dalija Mockute, gyv. 150 W. 3rd St.

Atvyksta Romos Kardinolas

Ketvirtadienį, spalio 5 d. į Bostoną atvyksta iš Romos kardinolas Eugene Tisserant. Kardinolas atnašaus iškilmingas pontifikales šv. Mišias penktadienį, spalio 6 d., 10 val. rytą šv. Kryžiaus katedroje. Arkivyskupas Richard J. Cushing, šv. Mišių metu pasveikins retą svečią.

Grįžo konsulas

Lietuvos garbės konsulas Bostone adv. A. O. Shalana, praeitą savaitę buvo išvykęs į Pensylvaniją darbo reikalais ir kartu praleisti kelias dienas atostogų savo gimtinėje. Būdamas Pensylvanijoje bostoniečiams prisiuntė sveikinimus. Grįžo pirmadienį, spalio mėn. 2 d.

Dail. J. Tričys

prieš kelis mėnesius įsikūrė Bostone. Šis jaunas gabus dailininkas tapybos studijas yra pradėjęs 1945 m. Vokietijoje. Iliustravo "Skautų Aidą" ir porą knygų. Dalyvavo meno parodose.

Amerikoje atliekamu nuo fabriko darbo laiku uoliai tęsia savo studijas; šią vasarą yra nupiešęs keletą paveikslų. Savo patarimais jam daug padeda žymusis teatro dekoratorius Andriušis.

Tyliam, bet ryžtingam menininkui linkime geros kloties!

Baletų Koncertas

Įvyks š. m. spalio (October) 22 d. 3 val. popiet Thomas Park, prie G St. High School auditorijos patalpose. Dalyvauja buv. Kauno Valstybinio Baletu artistai T. BABUŠKINAITE ir A. LIEPINAS. Programoje bus baletų ištraukos iš "Miegandis Gražuolės", "Silfidų", "Copelios", "Don Kichoto" ir kitų baletų. Be to, koncerte dalyvauja Vilniaus Operos solistas S. Liepas, baritonas. Koncertui akompanuoja koncertmeisterė S. Leveckienė.

Bilietai gaunami taip pat "Darbininko" administracijoje, pas B. Kalvaitį, 545 Broadway, pas p. Minkų ir prie įėjimo. Rap.

Krikštai

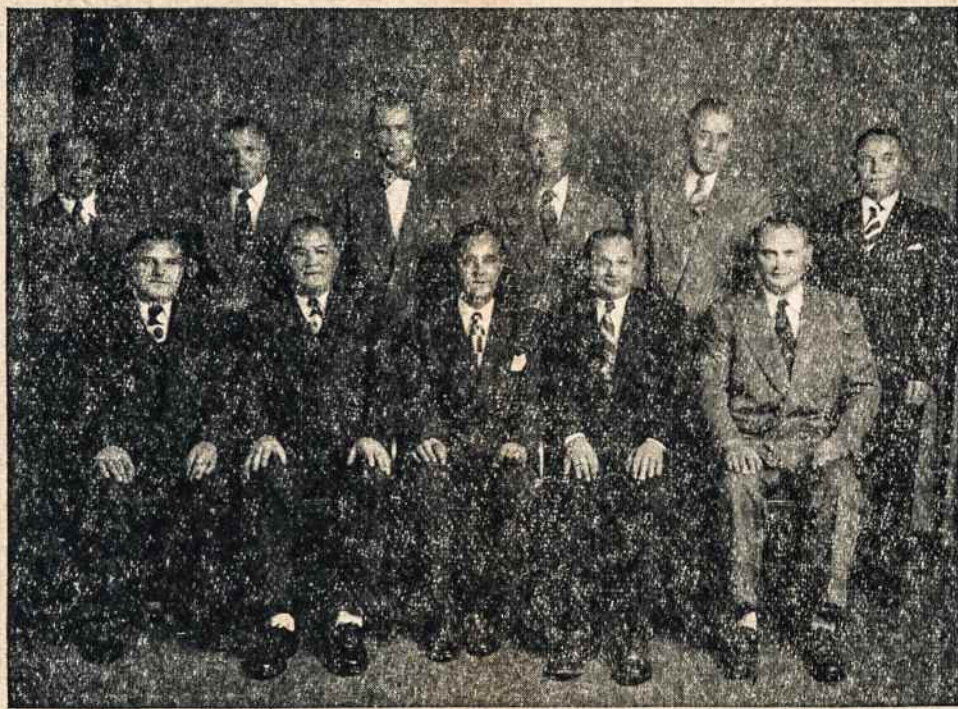
Spalio 1 d., buvo pakrikštyta Linda - Ona, dukterė Antano ir Joanos (Belekevičiūtės) Cummings gyv. 85 Baxter St. ir Marytė Prano - Eleanoros (Jenulevičiūtės) Sullivan, gyv. 8 National St.

Apvogė Bostono mērą

Viename Bostono viešbutyje kažkas paėmė Bostono mero Hynes apsiaustą, kurio vienoje kišenėje buvo maldaknygė, kurią mēras labai vertina, kaip atmintį savo brolio Thomas Hynes. Turi vilties, kad piktadaris, bent maldaknygę grąžins.

Šaukia atsargos karininkus

Lapkričio mėnesį iš Naujosios Anglijos šaukiami 582 rezervu kapitonai ir leitenantai, kurių tarpe iš Massachusetts 96 kapitonai ir 261 leitenantai.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO VALDYBA IR DIREKTORIAI

Iš kairės į dešinę sėdi: A. Druzdis, fin. secr., A. Namaksy, vicepir m., J. Grigalus, pirmininkas, J. Arlauskas, direkt., A. Chaplik, izdin. Stovi: Dr. W. Duserick, F. Zaleskas, Ed. Gailius, Dr. A. Kapocius, J. Casper ir J. Lekys, direktoriai. A. Neviera, sekretorius, nuotrauka o s metu nebuvo.

Mokome vaikus lietuviškai

Didesniam lietuvių naujakurių skaičiui įsikūrus J. Amerikos Valstybėje, išliko klausimas, kaip ir kur mokyti vaikus, kad jie nepamirštų savo tėvų kalbos ir įsigytų reikalingų žinių apie Lietuvos praeitį ir dabartį. Atvykusių naujakurių nepatenkina parapijų mokyklų, kuriose lietuvių kalbos labai mažai temkoma, o Lietuvos istorijos ir geografijos pamokų iš viso nėra. Net ir tikyba kartais mokoma anglų kalba. Neliko kitos išeities, kaip savo jėgomis organizuoti šeštadienines liuanistikos pamokas.

Bene pirmiausiai tokia mokykla susiorganizavo So. Bostone 1949 m. vasarą, padedant lietuvių parapijos klebonui kun. Pr. Virmauskiui, tos parapijos mokyklos patalpose. Netrukus šeštadienines liuanistikos mokyklos suorganizavotus beveik visose didesnėse lietuvių kolonijose: Baltimorėje, Brooklyne, Brocktone, Chicagoje (Brighton Park), Clevelande, Los Angeles (sekmadieniais), Philadelphijoje, Waterburyje, Worcesteryje. Jose mokosi šimtai lietuvių vaikų, tiek pradinės mo-

Gaisras žibalo įmonėje
Sėkmadienį, spalio 1 d. Esso Standard Oil bendrovės įmonėje, Everett, Mass., kilo sprogdimas ir gaisras. Gaisras padarė \$5000 nuostolių.

1530 jaunuolių

šį mėnesį iš Massachusetts valstijos bus pašaukta karinė tarnybon.

Ar jau išsigijai?

Gal ne vienas jus šią savaitę paklaus, ar jau nusipirkai tikietai Lietuvių Piliečių klubo naujo namo atidarymo istorinį banketą?

Iš itkrųjų, jau laikas pradėti rengtis. Jau paskutinė savaitė bėga. Jau ateinantį sekmadienį šis svarbus banketas įvyks. Tikietai gaudyite gaudomi eina visu smarkumu ir tuojau pj pritrauks.

Kaip jau buvo minėta, bankete dalyvaus ir kalbas pasakys valst. guber. Paul A. Dever, Bostono meras John B. Hines, Suffolk County prokuroras William J. Foley. Gautas pranešimas, kad specialiai iš Washingtono atvažiuoja lietuvių geras draugas, darbo sekretorius Maurice J. Tobin ir kongresmonas John W. McCormick. Bus ir daugiau žymių svečių.

Yra užkviesti visi šios valstijos lietuvių klubai. Prašome

visų klubų prisivesti savo atstovus. Jeigu valdžios pareigūnai su malonumu sutiko mūsų bankete dalyvauti, tai ką bekalbėti apie svarbų reikalą mums lietuviams patiems dalyvauti. Ištikrųjų, tai bus istorinis banketas Bostono lietuvių gyvenime. Garbė klubiečiams, kad sugebėjo įsigyti gražiausią namą So. Bostone.

Bankietas jau prirengtas, belieka visiems dalyvauti. Parodykime visuomenei, jog lietuviškai yra vieningi.

Tikietai dar galima gauti klube ir pas valdybos narius.

A. P. Neviera, sekretorius.

Frederick R. Sullivan,

Suffolk apskrities šerifas spalio 15 d. ves su savo sekretore — našle Mrs. Muriel C. Cheever iš Winthrop. Jungtų bus šv. Marijos parapijos bažnyčioje.

Dabarties Pastabos

Atrodo, lyg ko trūktų

▼ Kiekviena šalis turi savo papročius ir prie jų kitus lenkia. Tai yra visai suprantama. Bendrai gyvenant, prirenkia ir bendros tvarkos laikytis. Ta tvarka pasirodo ir žmonių varduose bei pavardėse. Kone kiekvienas kraštas turi juos savus ir savaip rašo. Iš pavardės net gali nuspėti, kas kuriam kraštui ar tautai priklauso. Sakysime, pamatęs pavardę padėtą "o" gali neapsirikdamas sakyti, kad jo gyslomis srūva airiškas kraujas. O visas pavardžių galūnes su "ski" ir "wic" taip ir neša mus į slaviškus kraštus. Daug galvoti čia nereikia.

▼ Bet Amerikoje dažnai reikia pagalvoti, kad iš pavardės tautybę atpažintum. Amerika yra sugėris daug ir įvairių tautų. Pavardės yra iškeistos ir apkeistos — pritaikytos prie bendros tvarkos, kad ištarti būtų greičiau ir "spelingas" geresnis. Dažnai iš pavardės nesuvaikysi, kas per žmogus pirmiau buvo ir kuo tapato. Tik vienas dalykas parodo, kad jau yra suamerikonėjęs — tai jo vidurinis vardas, ar geriau — viena įterpta prieš pavardę raidė. Kai jos nėra, atrodo, lyg ko ir trūkstą.

▼ Štai šį trūkumą atvykę ir stengiasi kaip galima greičiau užlyginti. Gali dar trūkti dolerio kišenėje ar erdvesnio kampo prisiglausti, bet vidurinis vardas greitai susiranda. Vienas patiria, kad turi dar antrą ar trečią krikštavardį, kitas prisiminė užmirštą sutvirtinimo vardą, o trečias padeda ir tai, kas jam labiau patinka. Skaitai kur pasirašytą tokio "amerikono" pavardę ir galvoji: tas pats, ar ne? Seniau rašėsi vienaip, o čia jau ilgesnis pasidarė. Vadinas, prisitaikė. Charakterio žymė ne bloga, bet ir nevisada gera. Kartais ir pavojinga: pridėdama viena raidė iš pradžios, o nurežiamos net kelios iš galo. Sakysime, jis buvo Vincas Griniūnas, o tapato Willy J. Green. Ir žinok, žmogau, iš kokio kampo kilęs?

▼ Visai nėra sunku ir savo pavardę išlaikyti, ir įstatymus patenkinti, ir būti geru šio krašto bendruomenės nariu. Niekas čia už kupros negriebia ir iš Kielos nedaro Chmielowskio, o iš Strazdo — Drazdowskio, kaip būta Lietuvoje baudžiavos laikais. Jei kas nenori, tai Amerikoje iš Barėno nepasidaro Bear. Yra lietuvių, išgyvenusių Amerikoje po 40-50 metų ir savo pavardes gražiai išlaikiusių. Yra ir senų spaudos darbininkų, išsivertusių be vidurinio vardo. Dokumentams gal ir prireikė kada, bet šiaip jau tuščiai nesivaikė naujovėmis. Juk pirmos vokiečių okupacijos metu Lietuvoje pasitaikydavo ir tokių, kurie buvo pradėję dėti prieš pavardę vokišką "von". Kažkaip kilniau! Ir dabar kaikurie atvykę ieško daugiau orumo bent su ta viena raide. Yra bendravardžių ir bendrapavardžių žmonių, kuriems ta nekalta raidė reikalinga, bet kai namie laikraščiuose rašėsi vienaip, dabar pasirašo kitaip — suka kitus iš lietuviško kelio. O kartais ir mažas kupstas vežimą verčia. S.

KAS YRA TRAVELERS AID?

Travelers Aid organizacija Tai buvo įstaiga imigrantams, ištiesia pagalbos ranką žmonėms esantiems toli nuo savo namų. Visur Jung. Valstybėse ir autobusų stotyse, prie laivų tų vardą matome geležinkelio ir lėktuvų uostuose.

Tik pereinamais metais, Travelers Aid padėjo daugiau, kaip 34,000 žmonių iš 64 kraštų tremtiniams, kareivių sužiedotinėms, repatriantams ir turistams. Kai šie naujai atvykę pasiekia Jung. Valstybes, Travelers Aid darbininkai, pasirodę jiems padėti. Jų darbas daugiau, kaip 100 svarbesnių centrų. Pav. keleiviui pateikus lapelį Travelers Aid išpildytą dviejose kalbose: kelevio ir anglų, jam Travelers Aid darbininkai tuojau padeda užsisakyti valgio, sutvarkyti nakvynę, kelionės tvarkraščių ir taip t.t. Jeigu keleivis norėtų pasilikti vienai dienai, Travelers Aid darbininkas ir tai sutvarko.

Daugiau kaip 450 miestų ir miestelių visose Jung. Valstybėse turi Travelers Aid skyrius, kurie ne tik duoda patarimų keleiviams, bet teikia įvairių kitokių patarnavimų. Jie suteikia informaciją apie butus, bažnyčias, suranda gimines ir draugus, sutvarko transportą, pataria apie darbo galimybes ir, jeigu reikia, teikia finansinę pagalbą.

Pereitais metais, išskyrus 34,000 naujai atvykusių, kurių tarpe buvo daug tremtinių, Travelers Aid padėjo daugiau, negu 3,000,000 amerikiečių - kelevių, kurių tarpe buvo daug vaikų, senų, sergančių, ir šeimų, kurios persikėlė iš vienos vietos į kitą ir kitoms.

Pirmutinė Travelers Aid buvo įsteigta prieš 50 metų.

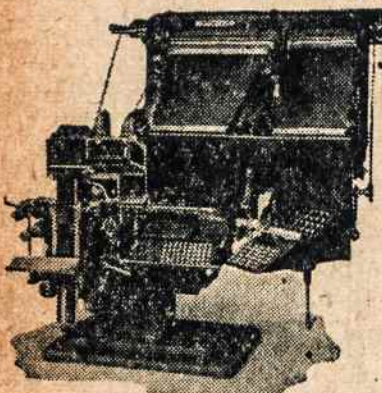
Neleiskite

PECIUGELAI

sugadinti jums dieną

• Raumeninė pėšlėgė greitai palengvinkit su Johnson'o PECIU PLESTERIU — beveik tas pats, ka dėvėtum šildančia paduškaitė. Jis veikia trejopai: (1) Atgabena šildantį, gydantį kraują į skandama vietą. (2) Gelbsti nuvargusius raumenis — sumažina skausmo smūgius. (3) Flanelnė paduškaitė palaiko šilumą per vėlandų valandas.
• Pirkit Johnson'o PECIU PLESTERI, pagaminta Johnson & Johnson — patikimiausias vardas chirurgiškų aprašalų gamyboj. Gauamas visose valstiniėse.

Atliekame Spaudos Darbus

Laikraštis "Darbininkas" turi įrengęs modernišką spaus tu v e, kurioje atlieka įvairiausių spaudos darbus, skubiai ir nebrangiai.

SPAUSDINAME:

knygas, pemfletus, atvirutes, konstitucijas, plakatus, tikietus, vizitines korteles, parengimų programas, įvairius cirkuliorus, laiškam antraštes, konvertus, vestuvių pakvietimus ir kitokius spaudos darbus.

Visais reikalais kreipkitės:

"DARBININKAS"
366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.